

Dəmir iradənin polad "körpü"sü

Qitələri birləşdirən
Bakı-Tbilisi-Qars dəmir
yolunun istifadəyə
verilməsindən 7 il keçir

Orta dəhlizin vacib seqmenti hesab olunan Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolunun açılışından 7 il keçir. BTQ tarixi, strateji əhəmiyyətli layihədir. Bu dəmir yolu Avropanı Asiya ilə birləşdirən ən qısa və etibarlı yoldur.

BTQ-nin uzunluğu təxminən 850 kilometrdir ki, onun da böyük hissəsi - 504 kilometrli ölkəmizin ərazisindədir. Dəmir yolu xəttinin 263 kilometr Gürcüstan, 79 kilometr isə Türkiyə ərazisindədir.

Bu xəttin istifadəyə verilməsi ilə qarşıya yol boyunca yerləşən ölkələr arasındakı ticarət dövriyyəsinin və qarşılıqlı sərmayə qoyuluşunun artırılması, ondan istifadə edən ölkələrin əməkdaşlığının dərinləşməsi məqsədi qoyulurdu. Yolun ölkələrimizin geosiyasi əhəmiyyətini artıracağı, əlavə imkanlar yaradacağı, sabitliyi və təhlükəsizliyi xidmət göstərəcəyi hədəflənirdi.

Dəmir yolunun açılış mərasimində Prezident İlham Əliyev demişdir: "Bakı-Tbilisi-Qars dəmir

yolu Avrasiyanın nəqliyyat xəritəsinin önəmli hissəsinə çevrilir. Biznesin inkişafı, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq üçün Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun çox böyük əhəmiyyəti var. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi ilə bağlı anlaşma Gürcüstanda imzalanmışdır, ondan sonra Türkiyədə təməlləşmə mərasimi keçirilmişdir və nəhayət, bu gün biz Azərbaycanda, burada, Ələtdə bu yolun açılışını qeyd edirik. Bu yolun tikintisi Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə arasında dostluğun, qardaşlığın nəticəsidir. Üç ölkə bütün sahələrdə uğurlu əməkdaşlıq edirlər, bir-birini dəstəkləyirlər, ölkələrimiz, xalqlarımız üçün önəmli olan, dünya üçün önəmli olan layihələri icra edirlər. Bakı-Tbilisi-Qars bu layihələrin arasında öz layiqli yerini tutmuş bir layihədir... Təbii ki, oğur biz əvvəlki dövrlərdə enerji, neft-qaz sahəsində bu nəhəng, böyük miqyaslı layihələri icra etməsəydik, bu gün Bakı-Tbilisi-Qars haqqında ancaq danışa bilirdik".

Dövlət başçısı onu da qeyd edib ki, bir çoxları, xüsusilə bəzi xarici dairələr Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisinə inanmırdılar. Hesab edirdilər ki, bunun reallaşması mümkün deyil. Bunun reallaşması üçün lazım olan texniki imkanlar və maliyyə vəsaiti imkan verməyəcək ki, layihə gerçəkləşdirilsin: "Ancaq üç ölkə göstərdi və sübut etdi ki, bu mümkündür. Bizim güclü iradəmiz, qarşılıqlı dəstək, bir-birimizə inam olan yerdə bütün işləri görmək mümkündür. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi bunun əyani misalıdır. Əminəm ki, regional əməkdaşlığa ön böyük töhfə verən ölkələr - Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə bundan sonra da daim bir yerdə olacaqlar, bir-birini dəstəkləyəcəklər. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi kimi nəhəng layihələr bizim birliyimizi, dostluğumuzu daha da möhkəmləndirir".

8

Qüdrətli Türkiyənin bütün uğurları bizi də öz uğurlarımız qədər sevindirir və ruhlandırır

Türkiyə Respublikasının Prezidenti
zati-aliləri cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğan

Hörmətli cənab Prezident!
Əziz Qardaşım!
29 Oktyabr - Respublika Günü münasibətilə Sizə və Sizin simanızda qardaş Türkiyə xalqına şəxsən öz adından və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi və xoş arzularımı yetirməkdən məmnunluq duyuram.

Fəxrlə qeyd etmək istədim ki, Türkiyə Respublikası tarixinin ikinci yüzilliyinə siyasi, iqtisadi, hərbi və digər hər bir cəhətdən qüdrətli, qabaqcıl və sabit, beynəlxalq aləmdə yüksək nüfuz və etimad qazanmış, global məsələlərdə söz sahibi olan güclü ölkə olaraq qədəm basmışdır. Bütün bu möhtəşəm nailiyyətlərinin əldə olunması məhz Sizin uzaqgörən və müdrik rəhbərliyi-niz altında aparılan siyasət və gərgin əməyiniz nəticəsində mümkün olmuşdur.

Dünyada güc mərkəzinə çevrilmiş qüdrətli Türkiyənin bütün uğurları bizi də öz uğurlarımız qədər sevindirir və ruhlandırır. Bu gün Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin ən yüksək zirvədə olmasından, sarsılmaz qardaşlığımızdan bö-

yük fərəh hissi duyuruq. Dinamik və fəal inkişaf edən, regional əməkdaşlığın onurğa sütununu təşkil edən müstəsna dövlətlərarası əlaqələrimiz bölgədə inkişafa, sülhə və təhlükəsizliyə böyük töhfə verməklə yanaşı, bütün Avrasiya üçün önəmli amil rolunu oynayır. İnanıram ki, ortaq tariximizdən, zəngin milli-mənəvi dəyərlərimizdən, xalqlarımızın qardaşlığı və birliyindən güc alan Azərbaycan-Türkiyə strateji mütəfəqqiyətindən sonra da birgə səylərimizlə "Bir mil-lət iki dövlət" prinsipinə uyğun

olaraq daha da dərinləşəcək və möhkəmlənəcəkdir.

Bələ bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, ali dövləti fəaliyyətinizə müvəffəqiyyətlər, qardaş Türkiyə Respublikasına və xalqına daim əmin-amanlıq, rifah və firavanlıq arzulaşıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 oktyabr 2024-cü il

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Türkiyə xalqını milli bayram münasibətilə təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Türkiyənin milli bayramı münasibətilə sosial şəbəkə hesablarında paylaşım edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, paylaşımında deyilib: "Türkiyə xalqını milli bayramı - Cümhuriyyət Günü münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edirəm! Qoy Azərbaycan-Türkiyə birliyi və qardaşlığı əbədi və sarsılmaz olsun!"

Xalqın iradəsi qarşısında böyük güclər də gücsüzdür

Qərbin Gürcüstanda planlaşdırdığı "strateji hədəf" iflasa uğradı

Gürcüstanda keçirilən parlament seçkilərində hakim partiya qələbə qazandıqdan sonra Prezident İlham Əliyev Baş nazir İrakli Kobaxidzeni ilk təbrik edənlerden oldu. Dövlətimizin başçısının imzaladığı təbrik məktubunda deyilir: "Bu səsvermə vasitəsilə Gürcüstan vətəndaşları inkişafa, sabitliyə və önəmli dəyərlərə öz dəstəyini ifadə etdilər. İnanıram ki, seçkilərin nəticələri Gürcüstanın hərtərəfli inkişafına və çiçəklənməsinə xidmət edəcəkdir.

Eyni zamanda seçkilərin nəticələrinin tarixən dostluq, qardaşlıq və mehriban qonşuluq şəraitində yaşamış xalqlarımızın iradəsindən qaynaqlanan Azərbaycan-Gürcüstan dövlətlərarası əlaqələrinin davamlı inkişafına, Cənubi Qafqazda və daha geniş coğrafiyada ölkələrimizin mövqelərinin daha da möhkəmlənməsinə töhfə verəcəyini inamımı ifadə edirəm.

Siyasi dialoqumuzu davam etdirmək üçün Sizi münasib vaxtda Azərbaycana rəsmi səfərə dəvət edirəm. Əminəm ki, ölkələrimizin və xalqlarımızın firavanlığı, regionumuzun rifahı və təhlükəsizliyi naminə strateji tərəfdaşlığımızın möhkəmləndirilməsi, iktisadi və coğrafi qaydada qarşılıqlı faydalı fəaliyyətimizin müvəffəqiyyətlə davam etdirilməsi istiqamətində bundan sonra da birgə səylər göstərəcəyik".

10

İkiüzlülük və riyakarlığın son həddi

Əsassız kağız parçaları ilə
Azərbaycanı geri çəkilməyə vadar etmək olmaz

Dörd il öncə Gəncədə, Bərdədə və Törtərdə dinc insanların Ermənistan tərəfindən raket atəşinə tutularkən, yüzlərlə mülki şəxs - qadınlar, qocalar, uşaqlar məhz müharibə cinayətlərinə qurban gedərkən bu riyakarların susub yalnız hadisələri seyr etdiklərini xatırlayıyıq. Ancaq belə kəskin qətnamələr Ermənistanla qarşı heç vaxt qəbul olunmayıb. Əksinə, Avropa İttifaqının bəzi üzvləri Ermənistanı yenidən silahlandırır, gücləndirir, ona yardım edirlər. Qərb təcavüzkar Ermənistanı siyasi-mənəvi həmrəylik nümayiş etdirir. Bu faktın özü Avropa Parlamentinin, Qərb dövlətlərinin ikili standartlarından, ədalət-

siz yanaşmalarından xəbər verir. Qərəzli qətnamələri qəbul edən avropalı parlamentarilər bilməlidirlər ki, 30 il ərzində Ermənistan və onun havadarlarının işğal siyasəti ilə barışmayan, sonda öz sözünü qətiyyətlə deyən, ərazi bütövlüyünün, suverenliyini bərpa edən Azərbaycanı bu cür əsassız kağız parçaları ilə geri çəkilməyə vadar etmək olmaz. Heç bir sanksiya Azərbaycanı öz milli maraqlarını qorumaqdan, ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin keşiyində dayanmaqdan geri çəkməz.

Fransanın və erməni lobbisinin yalan narrativləri üzərində qurulmuş bu qətnamə, əslində, maddi maraqlardan irəli gəlir.

4

Qərb COP29 üçün Azərbaycana "sağ ol" deməkdənsə...

Yenə də ədalətsiz və haqsız mövqe nümayiş etdirir

Prezident İlham Əliyev 2-ci Şuşa Qlobal Media Forumunda diqqətçəkən bir məqamə toxunaraq Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi qərar verilən ilk vaxtlarda Qərb mediasının hücumlarının intensivləşdiyini, sonrakı mərhələdə bu sahədə müəyyən sakitlik yarandığını, iqlim konfransı ərəfəsində isə ölkəmiz əleyhinə yazıların yenidən artacağını, ittiham və böhtan kampaniyalarının çoxalacağını proqnozlaşdırmışdır: "Bu, gözlənilən bir hal idi və bunu müzakirə etdiyim bir çox şəxslərlə danışdıq, - həmkarlarımı, dövlət və hökumət başçıları ilə nəzərdə tutdum, - onlar mənə deyirdilər ki, bu, Azərbaycan üçün böyük başağrı olacaq. Əlbəttə, biz dərk etdik ki, hücumlara məruz qalacağıq. Biz, əlbəttə, bunu proqnozlaşdırma bilmərik ki, ittihamların mövzusu necə olacaqdır? Amma əminəm ki, kifayət qədər ittihamlar olacaqdır. Biz nədə ittiham olunuruq? Neft və qazla zəngin olan ölkə olduğumuz üçün. Bu, çox təəccüblü bir haldır. Yeri gəlmişkən, COP28-in ev sahibi olan Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri də eyni mövzuda ittihamlarla üzlənmişdi".

Aşkar şəkildə görünür ki, COP29-un Azərbaycanda keçirilməsini istəməyən bəzi dairələr erməni lobbisinin təsiri altındadır.

9

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin "Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə"nin və "e-sosial" internet portalı haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" 2019-cu il 15 aprel tarixli 634 nömrəli və "Dövlət icbari şəxsi sığorta sisteminin təkmilləşdirilməsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin "Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə"nin və "e-sosial" internet portalı haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" 2019-cu il 15 aprel tarixli 634 nömrəli və "Dövlət icbari şəxsi sığortası sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 2021-ci il 18 may tarixli 1340 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 29 dekabr tarixli 1541 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 15 aprel tarixli 634 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 4, maddə 634 (Cild I); 2024, № 4, maddə 385, № 6 (I kitab), maddə 654, № 8, maddə 943) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə"də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 2.9-cu bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.9. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi, Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman), Azərbaycan Respublikasının Məhkəmələri, Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti, habelə bu Əsasnamənin 2.10-cu bəndi nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rəhbərlik və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi və Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu dövlət icbari şəxsi sığortası ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 2021-ci il 18 may tarixli 1340 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 29 dekabr tarixli 1541 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1406 (Cild I); 2024, № 4, maddə 385, № 6 (I kitab), maddə 654) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 4-cü hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"4. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti, habelə bu Fərmanın 6-cı hissəsi nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rəhbərlik və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi və Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu dövlət icbari şəxsi sığortası ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 2021-ci il 18 may tarixli 1340 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 29 dekabr tarixli 1541 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1406 (Cild I); 2024, № 4, maddə 385, № 6 (I kitab), maddə 654) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 4-cü hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"4. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti, habelə bu Fərmanın 6-cı hissəsi nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rəhbərlik və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi və Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu dövlət icbari şəxsi sığortası ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 2021-ci il 18 may tarixli 1340 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 29 dekabr tarixli 1541 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1406 (Cild I); 2024, № 4, maddə 385, № 6 (I kitab), maddə 654) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.2. 6-cı hissədə "Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi və Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu" sözləri ilə əvəz edilsin.

2.3. 5-ci hissədə "Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna" sözlərindən sonra "(bu Fərmanın 5-1-ci hissəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

2.4. aşağıdakı məzmununda 5-1-ci hissə əlavə edilsin:

"5-1. Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna tövsiyə olunsun ki, "Dövlət siri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq barələrində məlumatların məxfiləşdirilməsi nəzərdə tutulan sığortalıların dövlət icbari şəxsi sığortası ilə bağlı Nazirliyin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna təqdim edilmiş olan sənədlərin rəsmiləşdirildiyi gün həmin sənədlərdəki məlumatları "Dövlət icbari şəxsi sığorta" altsistemində daxil edilsin.

2.5. 5-ci hissədə "Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna" sözlərindən sonra "(bu Fərmanın 5-1-ci hissəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

2.6. 5-ci hissədə "Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna" sözlərindən sonra "(bu Fərmanın 5-1-ci hissəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

2.7. 5-ci hissədə "Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna" sözlərindən sonra "(bu Fərmanın 5-1-ci hissəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi dövlət icbari şəxsi sığortası ilə bağlı Nazirliyin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna təqdim edilmiş olan sənədlərin rəsmiləşdirildiyi gün həmin sənədlərdəki məlumatların altsistemə daxil olumaması təmin etsinlər."

2.2. 6-cı hissədə "Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi və Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu" sözləri ilə əvəz edilsin.

2.3. 5-ci hissədə "Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna" sözlərindən sonra "(bu Fərmanın 5-1-ci hissəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

2.4. aşağıdakı məzmununda 5-1-ci hissə əlavə edilsin:

"5-1. Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna tövsiyə olunsun ki, "Dövlət siri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq barələrində məlumatların məxfiləşdirilməsi nəzərdə tutulan sığortalıların dövlət icbari şəxsi sığortası ilə bağlı Nazirliyin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna təqdim edilmiş olan sənədlərin rəsmiləşdirildiyi gündən sonra 5 (beş) iş günündən gec olmayaraq qəbul və elektron daşıyıcıda Nazirliyin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna təqdim etsin."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 oktyabr 2024-cü il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 466

QƏRAR

Bakı şəhəri, 29 oktyabr 2024-cü il

Cəbrayıl rayonunun inzibati ərazisində dövlət mülkiyyətinə aid torpaq sahəsinin bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazisi kimi müəyyən edilməsi haqqında

"Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 339-VIQ nömrəli Qanununun tərtibatı barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 12 iyul tarixli 1387 nömrəli Fərmanının 2.4-cü bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Şorqi Zongozur iqtisadi rayonuna daxil olan Cəbrayıl rayonunun inzibati ərazisində dövlət mülkiyyətinə aid 229,0 hektar torpaq sahəsi qoyuluş gücü ilkin mərhələdə 50 MVt olmaqla, ümumilikdə 100 MVt gücündə olan günəş-elektrik stansiyasının tikintisi məqsədilə bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazisi kimi müəyyən edilsin (torpaq sahəsinin yerləşdiyi yeri, ölçülərini və sərhədlərini göstərən yerquruluşu xəritəsi əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi bu Qərarın 1-ci hissəsi ilə müəyyən edilmiş bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazisində elektrik enerjisi istehsalının seçilməsi ilə bağlı tədbirləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 2 avqust tarixli 2285 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazisində elektrik enerjisi istehsalının seçilməsi Qaydası"nın tələblərinə uyğun olaraq həyata keçirsin.

3. Bu Qərar qüvvəyə mindiyi tarixdən elektrik enerjisinin istehsalı məqsədilə bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazisi kimi müəyyən edilmiş 229,0 hektar torpaq sahəsində günəş-elektrik stansiyasının tikintisinə icazə "Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respubli-

kası Qanununun 6.7-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müddətdə Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinə uyğun olaraq alırsın.

4. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi bu Qərarın 3-cü hissəsinə uyğun olaraq, tikintiyə icazə verildikdən həmin gündən, müəyyən edilmiş müddətdə tikintiyə icazə verilmədikdə isə müddət başa çatdığı gündən üç gün ərzində bu barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinətinə məlumat versin.

5. Bu Qərarın icrasına nəzarət Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti Aparatının Aqrar və ekologiya şöbəsinə həvalə edilsin.

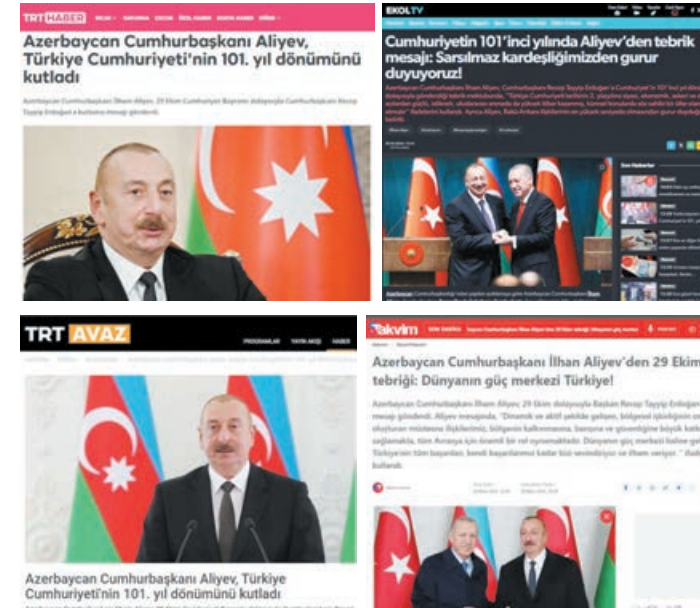
Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Türkiyə mediası Prezident İlham Əliyevin qardaş ölkənin Respublika Günü münasibətilə təbrikini geniş işıqlandırır

Türkiyənin aparıcı telekanalları, qəzetləri, informasiya agentlikləri və xəbər saytları Prezident İlham Əliyevin qardaş ölkədə Respublika Günü elan edilməsinin 101-ci ildönümünü münasibətilə təbrikini geniş işıqlandırır.

Türkiyə mediasının materiallarında Azərbaycan Prezidentinin qardaş ölkənin nailiyyətlərinə verdiyi yüksək qiymət xüsusi vurğulanıb.

Eyni zamanda Prezident İlham Əliyevin regionda inkişafa, sülhə və təhlükəsizliyə töh-

fə verən iki ölkənin qarşılıqlı sarsılmaz olması barədə sözləri sitat götürülür.

Qeyd olunur ki, Azərbaycanın dövlət başçısı Türkiyənin yüksək nüfuz və etimad qazanmış, qlobal məsələlərdə söz sahibi olan güclü ölkə adlandırılır.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Sədrinə təbrik məktubu ünvanlayıb

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova oktyabrın 29-da Türkiyə Respublikasının milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Sədri Numan Kurlmuşa təbrik məktubu ünvanlayıb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə bildirilib ki, məktubda Sahibə Qafarova öz adından və Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin üzvləri adından Türkiyə Böyük Millət Məclisinə və qardaş Türkiyə xalqına ön səmimi təbriklərini və xoş arzularını ifadə edib. Azərbaycan parlamentinin Sədri bildi-

rib ki, 101 il öncə qəhrəman Türkiyə xalqının qazandığı möhtəşəm zəfər, Cümhuriyyətin qurulduğu andan etibarən milli inkişaf yolunda atılmış addımlar, xüsusən son illərdə əldə olunmuş hətərətəli tərəqqi sayəsində Türkiyə Respublikası haqlı olaraq dünyanın ən aparıcı və güclü dövlətlərindən birinə çevrilib.

Ortaq tarix, köklər və milli-mənəvi dəyərlərlə bir-birinə bağlı olan xalqlarımızın iradəsini əks etdirən Azərbaycan-Türkiyə qarşılıqlı münasibətləri bu gün özünün ən yüksək zirvəsindədir. Bu münasibətlər "Bir millət iki dövlət" prinsipi-

nə uyğun olaraq bütün istiqamətlər üzrə hətərətli inkişaf edir və güclənir.

Məktubda deyilir ki, dövlətlərarası əlaqələrimizin bütün sahələrində olduğu kimi, parlamentlərarası əməkdaşlıq sahəsində də birliyimiz və həmrəyliyimiz uğurlu davam edir. Belə bir əməkdaşlıq olmur ki, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi ilə Türkiyə Böyük Millət Məclisi arasında ikitərəfli və çox-

tərəfli əlaqələr, səmərəli və fəal əməkdaşlığın daha da möhkəmlənməsi və genişlənməsi naminə birgə səylərimiz bundan sonra da müvəffəqiyyətli davam etdirəcəyik.

"Azərbaycan"

Bakıda Türkiyənin milli bayramı münasibətilə rəsmi qəbul təşkil edilib

Türkiyə Respublikasının yaranmasının 101-ci ildönümü münasibətilə oktyabrın 29-da Bakıda rəsmi qəbul təşkil edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə əvvəlcə Türkiyə Respublikasının qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün və şəhidlərin xatirəsi birdeqiqəlik sükutla yad edilib. Sonra Azərbaycanın və Türkiyənin Dövlət himnləri səsləndirilib.

Daha sonra Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ölkəsinin milli bayramı münasibətilə tədbir iştirakçılarına videomüraciət izlənilib.

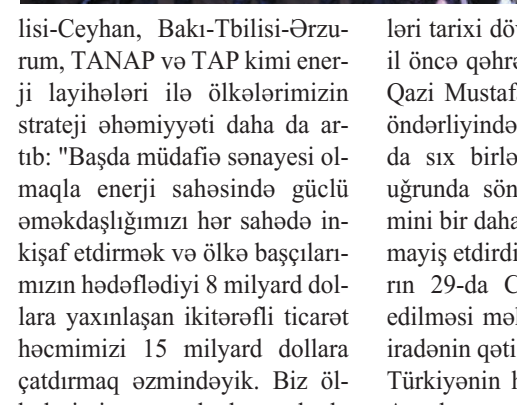
Çıxış edən Türkiyənin Azərbaycanı səfiri Cahit Bağcı bildirdi ki, qlobal imkanlara çıxışı olan güclü, özünü təmin edən milli iqtisadiyyat türk xalqının ən böyük istəyidir. Diplomata bildirib ki, Türkiyənin məqsədi dünyanın 10 ən böyük iqtisadiyyatına malik olmaqdır. Onun sözlərinə görə, ticarət və iqtisadi əlaqələr bundan sonra daha da inkişaf edəcək və şəxələncək.

"Biz ölkəmizlə Azərbaycan arasında dünyada bənzəri olmayan, qəlblərdə dərin kök salmış müstəsna qarşılıqlı əlaqələri qoruyub saxlamaq üçün çalışırıq. Bu qarşılıqlı köklərini birlikdə dərinləşdiririk. Azərbaycanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünü bərpa edən, Qarabağda qələbə qazanmaq üçün "bir yumruq, bir ürək" olan azərbaycanlı qarşılıqlı Prezident, Müzəffər Ali Baq Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bütün sahələrdə nailiyyətlər əldə ediblər. Global sistemin Cənubi Qafqazda təmin edilmədiyini ədalət və təhlükəsizlik qəhrəman Azərbaycan Ordununun qəti qələbəsi notisində əldə olundu. Bununla da regionda qanayan yara bağlandı. Sülh, əmin-amanlıq, sabitlik və firavanlıq dövrünün qapıları açıldı. Regionda davamlı sülhü təmin etmək, inkişafa başlamaq və əlaqələri artırmaq üçün tarixi fürsət yarandı. Bu fürsətdən səmərəli istifadə etmək bizim borcumuzdur", - deyərək vurğulayıb.

Səfir qeyd edib ki, Azərbaycanla həyata keçirilən Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, TANAP və TAP kimi enerji layihələri ilə ölkələrimizin strateji əhəmiyyəti daha da artır. "Başda müdafiə sənayesi olmaqla enerji sahəsində güclü əməkdaşlığımızı hər sahədə inkişaf etdirmək və ölkə başçılarımızın hödəflədiyini 8 milyard dollara yaxınlaşan ikitərəfli ticarət həcminizi 15 milyard dollara çatdırmaq əzmindəyik. Biz ölkələrimiz arasında hər sahədə qurulmuş güclü əməkdaşlığı, qarşılıqlı möhkəm və sarsılmaz edəcək yeni körpülər kimi görürük. Bu baxımdan Türkiyənin ən güclü üç universitetinin dəstəyi ilə təhsilə həyatına başlayan Türkiyə-Azərbaycan Universiteti böyük əhəmiyyət kəsb edir".

O əlavə edib ki, bu gün Azərbaycan yüksək təşkilatçılıq keyfiyyətlərinə əsaslanaraq böyük beynəlxalq tədbirə evsahibliyi etmək ərfəsindədir: "Bu baxımdan qardaş Azərbaycan COP29 sammitini ən yaxşı şəkildə keçirəcəyinə üroktdən inanır və bu işdə uğurlar arzulayırdıq. Biz COP29-u Azərbaycanı daha da gücləndirəcək qlobal tədbir kimi görürük. Türkiyə olaraq bu tədbirdə ön yüksək səviyyədə iştirak edəcəyik".

Daha sonra çıxış edən Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova deyib ki, Azərbaycan-Türkiyə qarşılıqlı və dostluq münasibət-

lq gündəliyi ilə çıxış etdiyini də diqqətə çatdıran Milli Məclisin Sədri qeyd edib ki, reallaşdırılmış birgə layihələr, irəli sürülmüş təşəbbüslər daha geniş regionda sabitliyi, təhlükəsizliyi və inkişafa böyük töhfələr verir.

Onun sözlərinə görə, Türkiyə Respublikası qurulduğu andan etibarən bütün çətinlikləri və maneələri dəf edərək, öz dövlətçiliyinin qorunub saxlanması və gücləndirilməsi, müstəqil milli inkişafın təmin olunması yolunda inamla addımlayıb.

"Xüsusən son iyirmi ildə Türkiyənin əldə etdiyi nailiyyətlər nə dərcədə böyük məsələlər qəti edildiyinin aşkar sübutudur. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın müdrik və uzaqgörən rəhbərliyi ilə Türkiyə siyasi, iqtisadi, hərbi, elmi, texnoloji və digər sahələrdə möhtəşəm tərəqqiyə nail olub. Bu gün qlobal miqyasda gedən proseslərdə həlledici təsir göstərən, sülhə və sabitliyə böyük töhfələr verən Türkiyə haqlı olaraq dünyanın ən aparıcı və güclü dövlətlərindən biridir", - deyərək Milli Məclisin Sədri vurğulayıb.

Sahibə Qafarova qeyd edib ki, öz istiqalının ikinci yüzilliyində də Türkiyə davamlı inkişaf yolu ilə addımlayacaq, daha da böyük uğurlar və qələbələr qazanacaq.

Tədbir ziyafət və konsert proqramı ilə davam edib.

Qeyd edək ki, rəsmi qəbulda Milli Məclisin deputatları, dövlət və hökumət rəsmiləri, Vətən müharibəsi iştirakçıları və qaziləri, Azərbaycanada akkreditə olunmuş səfirliklərin, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri və üzvləri, həmçinin mədəniyyət və incəsənət xadimləri, media subyektlərinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Bakıda növbəti ağacəkmə aksiyası keçirilib

"Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində oktyabrın 29-da Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, "IDEA" İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva və Bakı Media Mərkəzinin rəhbəri Arzu Əliyevanın iştirakı ilə paytaxt Bakının Xətai rayonunda yerləşən "Gənclik" parkında növbəti ağacəkmə aksiyası həyata keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Heydər Əliyev Fondunun "Regional İnkişaf" İctimai Birliyinin və "IDEA" könüllülərinin, o cümlədən Avropa Azərbaycan Məktəbinin şagirdlərinin iştirakı ilə keçirilən ağacəkmə aksiyası zamanı 600 ədəd Eldar şamı əkilib.

Qeyd edək ki, "Gənclik" parkı Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə salınıb. Ərazisi 43 hektar olan parkda yaşillıq zolaqları ilə yanaşı, ayləncə və istirahət sahələri yaradılıb.

Eyni zamanda tədbir zamanı "IDEA" İctimai Birliyinin "Şəhər ekologiyası" ("Urban Ecology") layihəsi çərçivəsində "Gənclik" parkında mövcud olan yaşillıq sahəsinə Bakı Zooloji

Parkında ətəyən 20 sınıb buraxılıb. "Şəhər ekologiyası" layihəsi şəhər mühitinə xas olan və keçmişdə geniş yayılmış fauna növlərinin qorunmasına və qaytarılmasına yönəlib. Sincabların möhüz bu əraziyə buraxılmasında digər məqsəd onların "Gənclik" parkı ərazisində təbii şəkildə çoxalmasıdır.

Keçmişdə Bakı şəhəri ərazisində çoxsaylı sincab və tutuqşular məskun-

laşıb, onlar parklarda, yaşillıqlar mövcud olan digər ərazilərdə insanlar arasında sərbəst dolaşır. Lakin ötən əsrin sonlarında mövcud olan ekoloji problemlər səbəbindən bu növlərin sayı kəskin azalmışdır. Son illər ölkədə aparılan geniş yaşilladurma və abadlaşdırma işləri, xüsusən də "IDEA" İctimai Birliyinin sayıları sayəsində Bakıda qanunsuz ağac kəsilməsi hallarının azal-

dılması və saysız-hesabsız yeni ağacların əkilməsi notəsində şəhərdə bir çox fauna növünün qaytarılması üçün mübit şərait yaradılıb.

"IDEA" İctimai Birliyi bu cür ekoloji aksiyaların mütəmadi olaraq təşkilini ilə ətraf mühitin mühafizəsinin vacibliyini insanların, xüsusilə gənc nəslin diqqətinə çatdırır və onları ekoloji problemlərə qarşı mübarizədə birgə fəaliyyətə səsləyir.

Vətəndaşlar qanunsuz ağac kəsilməsi halları ilə rastlaşdıqda şikayət və tənqidlərini şəhər və ya mobil telefonlardan 1113 qaynar xətt vasitəsilə "IDEA" İctimai Birliyinə çatdırıb.

Qeyd edək ki, "1113 - Təbiətin təcili yardım" "qaynar xətt"i və mobil qrupu 2014-cü ildə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, "IDEA" İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə "Ağacların kəsilməsinə yox!" proqramı çərçivəsində yaradılıb. Sözügedən "qaynar xətt"ə daxil olmuş minlərlə vətəndaş şikayəti üzrə tədbir görülüb.

Azərbaycanla Pakistan arasında regional əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Oktyabrın 29-da Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ölkəmizdə səfərdə olan Pakistan İslam Respublikasının Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədri, ordu generalı Sahir Şamsad Mirza ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüş zamanı iki ölkə arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi perspektivləri, eləcə də regional əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

Həmçinin iki ölkə liderləri, eləcə də xarici işlər nazirləri arasında yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin, siyasi məsləhətləşmə mexanizmlərinin, regional əməkdaşlıq platformalarının dostluq və qarşılıqlı münasibətlərimizin daha yüksək səviyyəyə qalxması işinə

təhffə verdiyi məmnunluqla qeyd edilib. Siyasi, iqtisadi, ticari, yüksək texnologiyalar, müdafiə, təhlükəsizlik və digər istiqamətlərdə əməkdaşlığın daha da inkişafının vacibliyi vurğulanıb.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı kimi bir sıra regional və beynəlxalq təşkilatlar daxil olmaqla, çoxtərəfli formatlar çərçivəsində qarşılıqlı dəstəyin əhəmiyyəti qeyd edilib. Pakistanın 2025-2026-cı illər üzrə BMT Təhlükəsizlik Şurasının

üzvü seçilməsinin əhəmiyyəti diqqətə çatdırılıb. Görüş zamanı BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində ölkə liderləri arasında görüşlər üçün əlavə imkan yaranacağı, bu tədbirin iki ölkə arasında əməkdaşlıq üçün xüsusi fürsət olduğu qeyd edilib.

Bununla yanaşı, görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər ikitərəfli və regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan və Albaniya arasında mövcud əlaqələr məmnunluq doğurur

Oktyabrın 29-da Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Albaniya Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfəri Besart Kadia ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Albaniyanın Azərbaycanla ilk rezident səfəri təyin olunan Besart Kadia etimadnaməsinin surətini nazir Ceyhun Bayramova təqdim edib.

Görüş zamanı Azərbaycan və Albaniya arasında mövcud ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq gündəliyində duran məsələlər müzakirə olunub.

Azərbaycan və Albaniya arasında müxtəlif sahələrdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi, enerji təhlükəsizliyi, nəqliyyat və kommunikasiyalar, investisiyalar, humanitar, turizm və sair istiqamətlərdə mövcud əməkdaşlığın məmnunluq doğurduğunu, xüsusilə ölkəmizin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən strateji enerji və nəqliyyat layihələrinin münasibətlərinin inkişafına mühüm töhfə verdiyi bildirilib.

Bir sıra regional və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində iki ölkənin qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı, dəstək və həmrəyliyinin birgə təşəbbüslərin irəlilədirilməsi, habelə ölkələrimiz əleyhinə atılan addımların qarşısının alınması baxımından əhəmiyyəti vurğulanıb.

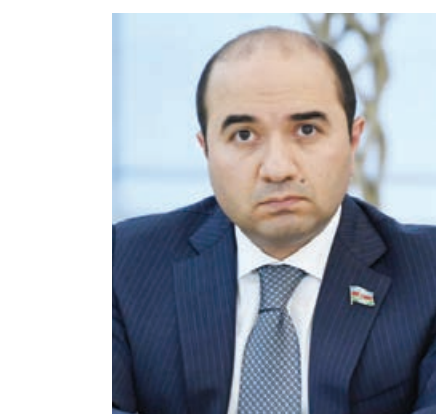
Ölkəmizin COP29 sədrliyi, aparılan danışıqlar prosesindən bəhs olunub. Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

İkiüzlülük və riyakarlığın son həddi

Əsassız kağız parçaları ilə Azərbaycanı geri çəkilməyə vadar etmək olmaz

"Avropa Parlamentinin oktyabrın 24-də qəbul etdiyi "Azərbaycanda vəziyyət, insan hüquqlarının və beynəlxalq hüququn pozulması və Ermənistanla münasibətlər" adlı qətnaməsi ölkəmizə qarşı ikiüzlülük və riyakarlığın son həddidir. Avropa Parlamenti Azərbaycanın öz ərazilərini geri almasını, Ermənistanın dağıtdığı yaşayış məntəqələrini bərpa edərək keçmiş məcburi köçkünləri öz doğma yurdlarına qaytarmasını həzm edə bilmir".

Bu fikirləri "Azərbaycan" qəzetinə Milli Məclisin deputatı Kamran Bayramov deyib. O bildirib ki, Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini icra edib. Qəbul etdikləri qətnamədə guya beynəlxalq hüququn pozulmasından söz açan avropalı parlamentarilər 30 ildə bir milyon azərbaycanlının pozulmuş hüquqlarından, Birinci Qarabağ müharibəsində itkin düşmüş 4 min azərbaycanlının taleyindən danışmırlar. Həmin azərbaycanlıların bir hissəsi ösir götürülərək Ermənistanda qul kimi işlədilmiş, işgəncələrə məruz qalmışdır. Azərbaycan ərazilərini işğaldan azad edəndən sonra qarşılaşdığı mina terrorundan da danışan yoxdur. Bu da həmin avropalı parlamentarilərin nə dərəcədə qərəzli və birtərəfli olmasını bariz şəkildə göstərir. Əlləri Azərbaycan xalqının qanına bulamış, sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər törətmiş şəxslərin hərbi ösir kimi qələmə verilməsi isə sadəcə riyakarlığın son həddidir. "AP-nin qətnaməsində ölkəmizin global və regional səviyyədə sülhün, sabitliyin və əməkdaşlığın təmin olunması naminə irəli sürdüyü təşəbbüslərə, göstərdiyi sayıqlara qərəzli münasibət də diqqətdən yayınmır. Avropalı parlamentarilər hətta iqtisadi

edən Azərbaycanı bu cür əsassız kağız parçaları ilə geri çəkilməyə vadar etmək olmaz. Həç bir sanksiya Azərbaycanı öz milli maraqlarını qorumaqdan, ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin keyfiyyətində dayanmaqdan geri çəkməz.

Deputat vurğulayıb ki, Fransanın və erməni lobbisinin yalan nərativləri üzərində qurulmuş bu qətnamə, əslində, maddi maraqlardan irəli gəlir: "Görünən mənzərə onu deməyə əsas verir ki, Avropa Parlamenti, ümumilikdə Avropa İttifaqı bu bölgədə sülh və sabitliyə zərər vurmaqla məşğuldur. Məqsəd Cənubi Qafqazda yeni gərginlik yaratmaq, beləliklə, regiona nüfuz etməkdir. Azərbaycan çoxmillətli, çoxkonfessiyalı bir ölkədir. Ölkəmizdə bir çox etnik qrup var. Bu etnik qrupların bir neçəsi və onlara mənsub olan insanlar Qarabağda yaşamış erməni əhəlisindən qat-qat çoxdur. Əsl realıq ondan ibarətdir ki, Ermənistanda azərbaycanlıların sayı ermənilərin Azərbaycanadakı sayından daha çox olub. Dövlət başçımızın qeyd etdiyi kimi, bu, təxminən 300 min insanı təşkil edib. Əgər rəsmi İrəvan Azərbaycanı erməni əzliyi məsələsinə toxunursa, onda biz də otuz il əvvəl Ermənistanın qovulmuş azərbaycanlı əzliyi məsələsinə diqqətə çəkməyə başlayırıq. Ölkəmiz iki milli əzliyi məsələsinin, onların hüquqları və təhlükəsizliyini, o cümlədən qaytarmaq hüququnu dəfələrlə qeyd edib".

Deputat bildirib ki, azərbaycanlıların 30 il əvvəl qovulması və ermənilərin bir il əvvəl ölkəmizi könnüllü şəkildə tərk etmək qərarı arasında fərqi Avropa parlamentariləri üçün əhəmiyyəti yoxdur.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan üzərindən yükdaşımlar artır

Bu, BRICS ölkələrinin iqtisadiyyatına mühüm töhfə verir

"Braziliya, Rusiya, Hindistan və Çin kimi dünyanın böyük dövlətləri tərəfindən 2006-cı ildə təsis edilmiş BRICS-ə sonradan Cənubi Afrika Respublikası da daxil olaraq təşkilat yaradıldı. Bu gün BRICS dünyada nəhəng iqtisadi təşkilatı çevrilib".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə professor, siyasi ekspert Kamilo Əliyeva deyib. O bildirib ki, təşkilat üzv dövlətlərin əhəlisinin sayı təxminən 3.5 milyard nəfərdir ki, bu da dünya əhəlisinin 45 faizini təşkil edir. Üzv dövlətlərin birgə iqtisadiyyatları dünya iqtisadiyyatının təxminən 28 faizi olmaqla dəyərli 30 trilyon dollara yaxındır. Eləcə də dünyada istehsal edilən xam neftin 44 faizə qədərini bu təşkilat üzv dövlətlərin payına düşür. Beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının hesablamalarına görə, yaxın 20-25 ildə təşkilatın iqtisadi gücü inkişaf etmiş ölkələri dəfələrlə üstələyəcək. Bu günə qədər 40-dan çox dövlət BRICS-ə üzv olmaq üçün müraciət edib. "Bu il iyulun 3-də Şaxsay Əməkdaşlıq Təşkilatının Astanada keçirilən Zirvə toplantısında Azərbaycanla Çin arasında strateji tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə qəbul edilib. Azərbaycanın BRICS-ə daxil olmaq arzusu Çin dövləti tərəfindən dəstəklənib. Ümumiyyətlə, ölkəmizin təşkilat üzv dövlətlərlə iqtisadi əməkdaşlığı yüksək səviyyədədir. Azərbaycanla Rusiya arasında ticarət dövriyyəsi bu

ilin 9 ayı ərzində 3.5 milyard dollar olub. Azərbaycanın qeyri-neft məhsulları ixrac etdiyi dövlətlər arasında Rusiya birinci yerdədir. Digər dövlətlərlə də ticarət dövriyyəsi hər il artmaqdadır. Azərbaycan xarici ticarətinin 25 faizini BRICS ölkələri ilə həyata keçirir", - deyir K.Əliyeva əlavə edib.

O qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin oktyabrın 24-də Kazan şəhərində XVI BRICS sammitinin "Outreach"/"BRICS+" formatının ilk plenar iclasına dəvət olunması ölkəmizə və dövlət başçımıza olan böyük inam və etimadın nümunəsidir: "Tədbirdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın beynəlxalq ələmdə mühüm ölkə olduğunu, eyni zamanda 4 il ərzində Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə bu təşkilatın böyük nüfuz qazanması barədə məlumat verdi. Bu gün Azərbaycan global dünya iqtisadiyyatının yüksəlməsində mühüm rol oynayır. Azərbaycan "Şimal-Cənub", "Şərqi-Qərbi"

nəqliyyat dəhlizləri üzərində yerləşir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə saxələndirilmiş böyük nəqliyyat-logistika infrastrukturunu yaradılıb. Şərqi Qərba, Şimaldan Cənuba Azərbaycan üzərindən yükdaşımların həcmi hər il artmaqdadır. Bunun sayəsində BRICS-ə üzv olan dövlətlərin iqtisadiyyatına böyük töhfələr verilir".

K.Əliyeva vurğulayıb ki, Azərbaycanın BRICS-ə üzv olması ölkəmizlə yanaşı, bu təşkilatın ümumi iqtisadiyyatının artmasına müsbət təsir göstərəcəkdir. BRICS ölkələri beynəlxalq hüquq, ərazi bütövlüyü, suverenlik və bir-birinin daxili işlərinə müdaxilə etməklə prinsiplərinə sadiqlik nümayiş etdirir. Azərbaycan da hər zaman bu prinsipləri qoruyur.

XVI BRICS sammiti əsnasında Prezident İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında görüş baş tutduğunu xatırladan ekspert bildirib ki, danışıqlar zamanı sülh gündəliyinin irəli aparılması, sülh sazişi, eləcə də sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası məsələləri müzakirə olunub. İki ölkənin xarici işlər nazirlərinə Sülh və Dövlətlərarası Münasibətlərin Qurulması haqqında Saziş üzərində işlərin mümkün qədər tez yekunlaşdırılması və imzalanması üçün ikitərəfli danışıqları davam etdirmək barədə tapşırıq verilib.

Ə.QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Vətən qarşısındakı övladlıq borcunu şərəflə yerinə yetirdi

Qəhrəmanlıq cəsarətinin həmişə həsəd apardığı əl çatmayan bir zirvədir. O müqəddəs zirvəyə hamı yüksələ bilər. Əsl qəhrəmanlar isə üzlaşdıqları bütün çətinliklərə qatlaşaraq o zirvəyə çatırlar. Qəhrəman olduqlarını cəsarət və hünərləri ilə təsdiq edirlər. Bundan sonra əbədlilik qazanırlar.

44 günlük Vətən müharibəsində də xalqımızın cəsur oğulları torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə böyük hünər göstərdilər. Onların qəhrəmanlığı sayəsində 30 ilə yaxın erməni işğalında qalmış torpaqlarımız azad edildi. Düşmən diz çökdürüldü. Erməni qəsbkarları üzərində böyük Zəfər çalındı, ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa olundu.

olunmasına görə", "Qubadlıın azad olunmasına görə", "Laçının azad olunmasına görə", "Hərbi xidmətlərə görə", "Zəngilanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

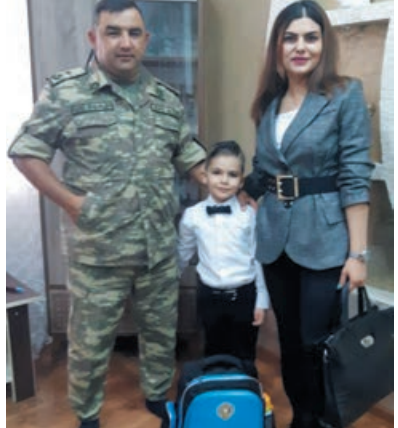
Şəhidin həyat yoldaşı Nərmən Xəlilova ilə görüşmək, onun qəhrəman zabitlə bağlı xatirələrini dinləmək üçün direktor işlədiyi Səbail rayon Mərkəzləşmiş Kitabxana Sistemində getdik. Nərmən xanım kövrək səsli bir zamanlar sevinclə dolub-daşan Vidadili günlərini xatırladı. Sanki sözün gücü və qüdrəti ilə həmin illəri, həmin günləri andı. Yaşanmış, artıq tarixə dönmüş, acı-şirni xatirələrə çevrilmiş ömür yollarını asta-asta vərəqlədi.

Nərmən xanım deyir ki, Vidadi hələ gənc yaşlarında hərbiçilik istəyirmiş. Buna görə də yaşadığı hərbiçilik həyatı ona çox əziz idi. Vidadi ilə ailə həyatı qurduqdan sonra onun xidməti işi ilə əlaqədar bir il Beyləqan rayonunda, iki il Füzuli rayonunun Horadiz qəsəbəsində, sonra Gəncə şəhərində yaşadığı, 2009-cu ildə qızımız Zəhra, 2014-cü ildə isə oğlumuz Əli dünyaya gəldi.

Nərmən xanım söhbətinə davam edərək döyüşlərin başladığı günləri xatırladı. Dedi ki, müharibə başlayandan Vidadi evə gəlmirdi. Bizimlə yalnız telefonla əlaqə saxlayırdı. Döyüşlərə gətdiyindən də xəbərsiz idik: "Oktyabrın 11-də Vidadi ilə axırıncı görüşümüz oldu. Yalnız onda bildik ki, o, döyüşlərdədir. Çox vacib işlə bağlı bir neçə saatlığa evə gəlmişdi. Təcili geri çağırılmalı olduğundan axşamı qala bilmədi. Həyatında ilk dəfə idi ki, onu bu qədər narahat gördüm. Vidadi müharibədən heç nə danışırmırdı. Ümumiyyətlə, o, heç vaxt xidməti işlərindən söz açmayı xoşlamazdı. Əvvəlki günlərdə fərqli olaraq həmin gün onun üzünü gülmürdü. Sağollaşdıq və çıxanda uşaqların birliyi, minlərlə insanın birliyi, minlərlə insanın birliyi onların qoxusunu içinə çəkdi. İlk dəfə idi ki, Vidadini uşaqlarını belə bağrına basan gördüm."

Qəfil gələn zəng Nərmən xanımın Vidadili dünyasını alt-üst etdi

Bir anlıq ötənləri xatırlayan Nərmən xanım sözünə davam edərək dedi: "Döyüşlərə qayıtdıqdan sonra Vidadi bir-iki dəfə evə zəng vurdu. İki-üç dəqiqə də olsa danışıq. Onun soruğu gah Cəbrayıldan, gah Zəngilandan, gah da Qubadlıdan gəlirdi. Son dəfə isə Laçından zəng vurmuşdu. Bəzən telefonunun batareyası zəiflədiyinə, bitdiyinə görə zəng vurub danışa bilmirdi. Həmin günlər onun səsinə eşitmək mənim üçün böyük sevinc idi. Sağ-salamat olduğunu bildirdim. Arada beş gün ondan zəng gəlmədi. Çox nigarən qaldıq. Amma bir neçə gündən sonra zəngi gəldi, nigarənçiliyimizə son qoyuldu. Arxayın oldu ki, Vidadi sağ-salamatdır. Laçın uğrunda gedən döyüşlərdə vuruşur. Dedi ki, bu gün-sabah Şuşanı da işğalçılardan azad edəcəklər. Amma təəssüf ki, bundan sonra onun zənglərinin arası yenə də kəsildi. Bu da nigarənçiliyimizi artırdı. Oktyabrın 30-da həyat yoldaşının yaxınlarına gələn qəfil zəng mənim Vidadili dünyamı alt-üst etdi..."

Gözleri yaşaran Nərmən xanımın sösi titrəyir, sözləri dilində, do-daqlarında ilişib qalır.

Oktyabrın 30-da onun vuruşduğu cəbhədən olunan zəng doğmalarına ölüm xəbərini gətirib. Zəng vuran zabit yoldaşları polkovnik-leytenant Vidadi Xəlilovun Laçın rayonu uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olduğunu bildirdilər. Bu acı xəbər yaxınları, qohumların hamısını göz yaşına qorq edib. Bir gün sonra - oktyabrın 31-də Vidadinin conazəsini Göyçayda gətiriblər.

- Yaxınları, doğmaları yoldaşının şəhid olduğunu övval mənə demədilər, - deyərək Nərmən Xəlilova yarımqıç qalmış söhbətinə davam edir. - Sonra bildim ki, Vidadi canından da çox sevdiyi Vətən uğrunda şəhid olub. Deməli, artıq Vidadini itirmiş, bu dünyada onsuz qalmışdıq. Bunu bilən kimi sanki dizlərim qırıldı, irəliləməyə bilmədim. Qəhrəman mənə böyük, ürəyim bir an içində çırpındı, gözlərimə qarlıq çökdü. Həmin gün axdığca axan, dayanmaq bilməyən göz yaşları içində Vidadini Göyçay rayonundakı Şəhidlər xiyabanında, fəxri və təndəşlər sırasında torpağa tapşırırdıq. Onun dəfnində zəhmət olar ki, on minlərlə insan gəlmişdi. Bu hörməti Vidadi həm şəxsi keyfiyyəti, həm peşəkari zabit olması, həm də qəhrəmanlığı ilə qazanmışdı. Rayonda böyükdən tutmuş kiçiyə kimi hamı onu tanıyırdı və hörmət edirdi. Vidadinin itkisi onu tanıyanların ürəyini dağılayır, qəlbini yandırır. Yeganə təsəllisi onun Vətən uğrunda şəhid olması idi. Yaşadığımız həyat doğrudan da bir sınaq, bir imtahan imiş. Kimlərsə bu sınaqın labirintlərində ilişir, yolu sona qədər gedə bilmir. Çətinliklərin girdabında əlşə-əlləşə qalır. Vətən sevdalı həyat yoldaşının isə bu ağır sınaqlardan uğurla keçdi, igidliyi ilə bütün çətinliklərə, hətta ölümün özünə belə meydan oxudu.

"Övladlarını Vidadinin adına, qəhrəmanlığına layiq böyüdəcəyəm"

Kəndər çökmüş, qəm olənmiş gözlərinin yaşını silən şəhidin yoldaşı sözünə davam edərək dedi: "31 oktyabr 2020-ci il yaddaşında ömrümün ən kədərli günü kimi qaldı. Amma bu kədər iradəmi qırma-
dı. Həyatımın həmin gərgin günlərində Vidadinin bir zamanlar dediyi sözləri xatırladım. Xəlilov həmişə deyirdi ki: "Mən Vətənin əsgəri-

yəm. Əsgər Vətən uğrunda döyüşürəm, ölürəm. Müharibədə hər şey ola bilər. Nərmən, yaddan çıxarma ki, Zəfər asanlıqla qazanılmır. Bu yolda qəhrəmanlıq və şəhidlik var. Sən hər şeyə hazır ol. Mənim başıma bir iş gəlsə, kədəre təslim olma, qəm dəryasına batma. Uşaqları yaxşı saxla, qoru, onları Vətənə layiq övladlar kimi böyüt". Yoldaşımın bir vaxtlar dediyi bu sözlərdən güc alaraq həyat yolu-
m davam etdirəm. Vidadinin yadı-
garlarını göz bəbəyimi kimi qoruyuram. Onun uşaqlarını gələcəyi ilə bağlı arzularını mən həyata keçirməyə çalışıram. Məqsədim övladlarımızı Vidadinin adına, qəhrəmanlığına layiq böyütməkdir. Çalışırım ki, onlar çətinlik görməsinlər, atasızlığı hiss etməsinlər, ağrı-acı duymasınlar.

Zəhra da, Əli də İlyas Əfəndiyev adına Elitar Gimnaziyada təhsil alır. İkisi də dərslərini yaxşı oxuyur. Əli təkəç dars oxumaqla kifayətlənir. O həm də idmana, xüsusilə futbola böyük maraq göstərir. Dünyanın futbol arenasında böyük qələbələr qazanan, xalqımıza bö-

yük sevinc bəxş edən "Qarabağ" komandasının azarkeşidir. Komandanın baş məşqçisi Qurban Qurbanovla da dostluq edir. İnanıram ki, Əli gələcəkdə hazırlığını xeyli yüksəldəcək və günlərin birində sevimli komandasının heyətində çıxış edəcək. Zəhra ali məktəbdə hazırlaşır. Bilirəm ki, qızım istədiyi ali məktəbə qəbul olacaq və yüksək təhsil alıb Vətənə, atasına layiq bir övlad, bir vətəndaş və dövlət işçisi olacaq."

Söhbətin sonunda Nərmən Xəlilova dedi ki, mənə ən böyük təsəlli verən odur ki, Vidadinin qəhrəmanlığı unudulmur. Yaxınları, doğmaları el-oba tərəfindən həmişə xatırlanırlar, anılırlar. Göyçaya, Şəhidlər xiyabanına gedəndə onun məzarının üstündə həmişə tor güllər, çiçəklər görürəm. Vətən yolunda canından keçmiş şəhidlər həmişə hörmətlə yad edilir. Məzarları ziyarətə gəlməyə, müqəddəs məkana çevrilir. Hər dəfə məzar üstünə gedəndə Vidadi ilə danışırsam kimi, ona gördüyümüz işlərdən, yaşayışımızdan söz açıram. Çalışırım ki, həm özümün, həm də uşaqlarımızın uğurları ilə onun ruhunu sevindirirəm. Siza qəribə gəlməsin, mənə elə gəlir ki, Vidadi dediklərimin hamısını eşidir..."

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Ən böyük arzusu Qarabağı azad görmək idi

Müharibələrin itkisiz başa gəlmədiyini kim bilər ki... İkinci Qarabağ müharibəsində də igid oğullarımız ərazi bütövlüyümüz, müstəqilliyimiz və suverenliyimiz uğrunda canlarından keçdilər. Torpaqlarımızın azadlığı naminə vuruşan və şəhid olan cəsur oğullarımızdan biri də şücaəti ilə yaddaşlarda dərindən iz salmış polkovnik-leytenant Vidadi Xəlilov idi. Bu cəsur zabit bəzələrinə nümunə olacaq şərəfli ömür və xidmət yo-

lu keçmişdi. 1982-ci il iyulun 16-da Göyçay rayonunda ziyalı ailəsində dünyaya göz açan Vidadi 1989-1999-cu illərdə şəhərdəki akademik Ziya Bünyadov adına 3 nömrəli tam orta məktəbdə təhsil almışdı. Hərbiçilik arzusu ilə yaşayan Vidadi Xəlilov 1999-cu ildə imtahanlarda yüksək nəticələr göstərərək Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə (indiki Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut) qəbul olmuşdu. 2003-cü ilə kimi hərbi məktəbdə oxumuş, motoatıcı ixtisasına dərindən yiyələnmiş, hərbi bilikləri və müxtəlif toyinatlı silahların sirlərini hərtərəfli mənimsəmişdi. Arzusuna çatmış, böyük sevinc içində ilk hərbi rütbə - leytenant rütbəsi almışdı. Bundan sonra üroyindəki başqa arzulara da çatmaq üçün qarşısında geniş yollar açılmışdı. Hərbi biliklərdən dərindən yiyələnən Vidadi Xəlilov 2003-2004-cü illərdə Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzində "Zabit ixtisas kursu"nu da uğurla başa vurmuşdu. 2004-cü ildə cəbhə bölgəsində yerləşən "N" hərbi hissəsində təlim komandirini kimi xidmətə başlamışdı. Arxada qalan illər ərzində gənc zabit xidməti vəzifələrini şərəflə və ləyaqətlə yerinə yetirərək polkovnik-leytenant rütbəsinədək yüksəlmişdi. Bu illər ərzində qazandığı uğurlara görə müxtəlif medal və sertifikatlarla layiq görülmüşdü.

Vətənə, torpağa ürəkdən bağlı olan Vidadi Xəlilov 2020-ci il sentyabrın 27-də erməni təcridatı nəticəsində başlanan İkinci Qarabağ müharibəsinin ilk günlərindən döyüşlərə atılmışdı. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda gedən əks-hücum əməliyyatlarında vuruşmağı, yurdunu işğaldan azad etməyi özünün ən müqəddəs borcu bilmişdi. Onun qəhrəmanlıqla dolu döyüş yolu Kəlbəcərdən başlayıb, Cəbrayıldan, Zəngilandan, Qubadlıdan və Laçından keçmişdi. Polkovnik-leytenant Vidadi Xəlilov torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə daim ön sıralarda vuruşmuş, cəsarətinin həsəd aparacağı böyük igidliklər göstərmişdi.

Təəssüf ki, Vidadi Xəlilovun Qarabağ uğrunda sona qədər vuruşmaq arzusu reallaşmadı. Bir payız günündə cəsur zabitin həmin ömür, həmin döyüş yolu yarıda qırıldı. Əgər döyüş yolu yarımqıç qalmasaydı, cəsur zabit neçə-neçə döyüşün iştirakçısı olacaqdı. Laçını, Şuşanı və illərdən bəri işğaldan qalmış başqa bölgələrimizi erməni işğalçılarından azad edənlərin ön sıralarında addımlayacaqdı.

Oktyabrın 30-u Vidadinin son döyüş günü oldu. Həmin günlərdə Laçın rayonu uğrunda gərgin savaş gedirdi. Geri sıxışdırılan düşmən nəyin bahasına olursa olsun, burada möhkəmlənməyə çalışırdı. Qəsbkarların bu cür ciddi müqavimət göstərməyi əməliyyatların gərginliyini daha da artırırdı. Artıq döyüşlər La-

çın dəhlizi istiqamətində gedirdi. Həmişəki kimi Vidadi də ön sıralarda vuruşurdu. Getdikcə müqavimətini artıran işğalçılar güllələri, mermirləri zabit və əsgərlərimizin üzünə yağdırırdı. Dolu kimi səpələnən güllələrdən biri də Vidadiyə tuş gəldi. Polkovnik-leytenant Vidadi Xəlilov həmin gün 38 yaşında, müharibənin 35-ci günü ömrünün ən gözəl çağlarında müdafiəsinə qaldığı torpaq uğrunda şəhid oldu. Vətənə olan zabitlik, övladlıq borcunu ləyaqətlə, şərəflə yerinə yetirdi.

Cəbhədən gələn acı xəbər

Vidadinin cəbhədən gələn ölüm xəbəri valideynlərini, həyat yoldaşını, övladları Zəhranı, Əlini və onu tanıyan yuylərlə, minlərlə insanı dərindən sarsıtdı. Yaxınları, doğmaları təskinliyi bu cəsur zabitin torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmağında tapdılar. Bildirdilər ki, şəhidlər heç vaxt ölmür, heç vaxt unudulmur. Yurdunun azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmanlıq göstərmiş, ad-san qazanmış polkovnik-leytenant Vidadi Xəlilov oktyabrın 31-də minlərlə insanın iştirakı ilə Göyçay şəhərindəki Şəhidlər xiyabanında torpağa tapşırıldı.

Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunması uğrunda gedən döyüşlərdə göstərdiyi igidliyə görə, Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə Xəlilov Vidadi Vaqif oğlu ölümündən sonra "Azərbaycan Bayrağı" ordeni, "Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad

ZƏFƏR gündəliyi

30 oktyabr 2020-ci il

Azərbaycan: ZƏFƏR gündəliyi

Bir gündə düşmənin

2 Su-25 təyyarəsi, 3 tankı, 2 "Smerç"i, 10 topu məhv edilib

Oktyabrın 30-u Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində Azərbaycan Ordusu bölmələrinin yerləşdiyi mövqeləri və yaşayış məntəqələrini müxtəlif silahlardan, o cümlədən artilleriya və raketlərdən atəşə tutub. Döyüş əməliyyatları, əsasən, cəbhənin Ağdərə, Xocavənd və Qubadlı istiqamətlərində davam edib. Düşmənin hücum cəhdlərinin qarşısı qətiyyətlə alınıb.

Gecə saatlarında cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində düşmənin xeyli sayda canlı qüvvəsi, 2 ədəd Su-25 təyyarəsi, 3 ədəd T-72 tankı, 1 PDM, 2 ədəd "Smerç" və 1 ədəd BM-21 "Qrad" yaylım atəşi reaktiv sistemləri, 10 ədəd müxtəlif tipli topu, 2 ədəd "Qvozdika" öziyərli haubitsası, 1 ədəd "Osa" ZRK, 1 ədəd P-18 radiolokasiya stansiyası, 4 ədəd avtomobil texnikası məhv edilib və sıradan çıxarılıb.

Goranboy, Tərtər, Ağdam və Ağcabədi artilleriya atəşinə tutulub

Saat 07:35-dən başlayaraq Goranboy, Tərtər, Ağdam və Ağcabədi rayonlarının ərazisi artilleriya atəşinə tutulub. Ordumuz tərəfindən adekvat tədbirlər görülüb.

Düşmənin məxsus "Smerç" reaktiv sistemi məhv edilib

Bərdə şəhərində dinc əhalini və mülki infrastrukturunu atəşə tutan Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus "Smerç" yaylım atəşli reaktiv sisteminin atəş mövqeyi bölmələrimiz tərəfindən aşkar edilib.

Bölmələrimizin dəqiq atəşli ilə düşmənin "Smerç" yaylım atəşli reaktiv sistemi sıradan çıxarılıb.

Müdafiə Nazirliyi qeyd olunan reaktiv sistemin məhv edildiyi annı videogörüntüsünü yayıb.

Prezident İlham Əliyev xalqa daha bir müjdəli xəbər verib

Müzəffər Azərbaycan Ordusu Cəbrayıl rayonunun Xudaverdili, Qurbanbəş, Şahvələdi, Xubuyarlı, Zəngilan rayonunun Aladin, Vəcnəli, Qubadlı rayonunun Kavdadıq, Məmar, Mollalı kəndlərini işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!

3:00 PM - Oct 30, 2020 - Twitter for iPhone

Prezident İlham Əliyev özünün "X" hesabında xalqa daha bir müjdəli xəbər verib. Paylaşımında deyilir: "Müzəffər Azərbaycan Ordusu Cəbrayıl rayonunun Xudaverdili, Qurbanbəş, Şahvələdi, Xubuyarlı, Zəngilan rayonunun Aladin, Vəcnəli, Qubadlı rayonunun Kavdadıq, Məmar, Mollalı kəndlərini işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!"

Düşmənin raket-artilleriya silah anbarı havaya uçurulub

Ermənistan mətbuatı guya Azərbaycan Ordusuna məxsus döyüş sursatı anbarının məhv edilməsi ilə bağlı növbəti yalan məlumat yayıb. Lakin düşmən həmin anbarın yaxın məsafədə çəkilmiş videogörüntüsünü məlumata əlavə etməklə öz saxtakarlığını bir daha ifşa edib.

Həqiqətdə isə oktyabrın 29-da gecə saatlarında Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal olunmuş ərazimizdəki yeni inşa edilmiş raket-artilleriya silahları anbarı bölmələrimiz tərəfindən məhv edilib.

Ermənistan məxsus daha 2 ədəd "Smerç" məhv edilib

Bərdə və Tərtər şəhərlərində dinc əhalini və mülki infrastrukturunu atəşə tutan Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus növbəti 2 ədəd "Smerç" yaylım atəşli reaktiv sisteminin tutduğu mövqelər bölmələrimiz tərəfindən aşkar edilib.

Saat 12:55 və saat 14:18 radələrində bölmələrimizin dəqiq atəşi ilə düşmənin 2 ədəd "Smerç" yaylım atəşli reaktiv sistemi məhv edilib.

Müdafiə Nazirliyi reaktiv sistemlərin məhv edildiyi annı videogörüntülərini yayıb.

İrəvanın yalan məlumatları ifşa edilib

Ermənistanın yalan məlumatları bir daha ifşa edilib. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatda deyilir ki, Xocalı rayonunun Qarabulac kəndinin (keçmiş Əsgəran rayonunun Aknaxpyur kəndi) guya Azərbaycan Ordusu tərəfindən atəşə tutulması nəticəsində mülki əhalinin xəsarət alması barədə Ermənistan mətbuatının yaydığı məlumat yalandır.

Rəsmi olaraq bildirilib ki, Azərbaycan Ordusu mülki əhaliyə deyil, yalnız hərbi hədəflərə atəş açıb.

Ağdam istiqamətində düşmənin məxsus 1 ədəd "Osa" ZRK məhv edilib

Azərbaycan Ordusunun bölmələri düşmənin qüvvə və döyüş vasitələrini dəqiq zərbələrlə darmadağın edib.

Saat 20:25 radələrində cəbhənin Ağdam istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus 1 ədəd "Osa" ZRK bölmələrimiz tərəfindən məhv edilib.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

İQTİSADİYYAT

BAKI-TBİLİSİ-QARS DƏMİR YOLUNUN AÇILIŞ MƏRASİMİ 30 OKTYABR 2017-Cİ İL

Orta dahlizin vacib seqmenti hesab olunan Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolunun açılışından 7 il keçir. BTQ tarixi, strateji əhəmiyyətli layihədir. Bu dəmir yolu Avropanı Asiya ilə birləşdirən ən qısa və etibarlı yoldur.

BTQ-nin uzunluğu təxminən 850 kilometrdir ki, onun da böyük hissəsi - 504 kilometr ölkəmizin ərazisindən keçir. Dəmir yolu xəttinin 263 kilometr Gürcüstan, 79 kilometr isə Türkiyə ərazisindədir.

Bu xəttin istifadəyə verilməsi ilə qarşıya yol boyunca yerləşən ölkələr arasında ticarət dövriyyəsinin və qarşılıqlı sərmayə qoyuluşunun artırılması, ondan istifadə edən ölkələrin əməkdaşlığının dərinləşməsi məqsədi qoyuldu. Yolun ölkələrimizin geosiyasi əhəmiyyətini artıracağı, əlavə imkanlar yaradacağı, sabitliyi və təhlükəsizliyi xidmət göstərəcəyi hədəflənirdi.

Dəmir yolunun açılış mərasimində Prezident İlham Əliyev demişdir: "Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Avrasiyanın nəqliyyat xəritəsinin önəmli hissəsinə çevrilir. Biznesin inkişafı, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq üçün Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun çox böyük əhəmiyyəti var. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi ilə bağlı anlaşma Gürcüstanda imzalanmışdır, ondan sonra Türkiyədə təmələqoyma mərasimi keçirilmişdir və nəhayət, bu gün biz Azərbaycanda, burada, Ələtdə bu yolun açılışını qeyd edirik. Bu yolun tikintisi Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə arasındakı dostluğun, qarşılıqlı nəticəsidir. Üç ölkə bütün sahələrdə uğurlu əməkdaşlıq edirlər, bir-birini dəstəkləyirlər, ölkələrimiz, xalqlarımız üçün önəmli olan, dünya üçün önəmli olan layihələri icra edirlər. Bakı-Tbilisi-Qars bu layihələrin arasında öz layiqli yerini tutmuş bir layihədir... Təbii ki, əgər biz əvvəlki dövrlərdə enerji, neft-qaz sahəsində bu

Dəmir iradənin polad "körpü" sül

Qitələri birləşdirən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsindən 7 il keçir

nəhəng, böyük miqyaslı layihələri icra etməsəydik, bu gün Bakı-Tbilisi-Qars haqqında ancaq danışa bilərdik".

Dövlətimizin başçısı onu da qeyd edib ki, bir çoxları, xüsusilə bəzi xarici dairələr Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisinə inanmırdılar. Hesab edirdilər ki, bunun reallaşması mümkün deyil. Bunun reallaşması üçün lazım olan texniki imkanlar və maliyyə vəsaiti imkan verməyəcək ki, layihə gerçəkləşdirilsin: "Ancaq üç ölkə göstərdi və sübut etdi ki, bu, mümkündür. Bizim güclü iradəmiz, qarşılıqlı dəstək, bir-birimizə inam olan yerdə bütün işləri görmək mümkündür. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi bunun əyani misalidir. Əminəm ki, regional əməkdaşlığa ən böyük töhfə verən ölkələr - Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə bundan sonra da daim bir yerdə olacaqlar, bir-birini dəstəkləyəcəklər. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi kimi nəhəng layihələr bizim birliyimizi, dostluğumuzu daha da möhkəmləndirir".

BTQ Asiya və Avropanın dəmir yol şəbəkələrinin birləşdirilməsini təmin edir. Bu, təkcə üç ölkə arasında deyil, həm də Asiya ilə Avropa arasında ən qısa yoldur. BTQ yüklərin daşınmasına sərf edilən vaxtı iki dəfədən çox qısaltmağa imkan verir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Mərkəzi Asiya ölkələrinin - Türkmənistan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan, Tacikistan və Əfqanıstanın Avropa və dünya bazarlarına çıxışını asanlaşdırır.

BTQ dəmir yolu Çinin elan etdiyi, Azərbaycan da daxil olmaqla bir sıra ölkələrin dəstəklədiyi "Bir körpür, bir yol" iqtisadi inkişaf strategiyasının tərkib hissəsinə çevrilib. Bu strategiya iki mühüm inkişaf istiqamətini - 60-dan çox ölkəni əhatə edən İpək yolu iqtisadi körpüsü və dəniz İpək yolunu özündə əks etdirir.

BTQ dəmir yolu xətti Çin və Mərkəzi Asiya ölkələrindən quru yolla daşınan yüklərin ən qısa müddətdə Avropaya çatdırılmasında böyük əhəmiyyət daşıdığına artıq təsdiqlənib. Asiyadan gələn yüklərin Azərbaycan üzərindən birbaşa rəqəmsal Avropaya daha sürətli çatdırılması BTQ-nin regional nəqliyyat şəbəkəsindəki əhəmiyyətini daha da önə çıxarıb. Odu ki, artımağa olan yük tələbatını qarşılamaq üçün 2023-cü ildən başlayaraq layihə çərçivəsində kompleks təmir-genişləndirmə işlərinə başlanılmışdır və onlar artıq tamamlandı. Dəmir yolu xəttinin modernləşdirilməsinin əsas məqsədi Orta dahlizin rəqəbatqabiliyyətini artırmaq və yüklərin əhəmiyyətli hissəsinin BTQ-yə cəlb edilməsi idi.

Vurğulayaq ki, BTQ-nin modernləşdirilməsi Prezident İlham Əliyevin tapşırığı və nəzarəti ilə həyata keçirilib. Beləliklə, modernləşdirilmiş Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti Şərqlə Qərbi yenidən birləşdirir.

Genişləndirilmədən sonra dəmir yolu ilə yüklərin daşınmasına bu il mayın 20-də start verilib. Abşeron Logistika Mərkəzindən yola çıxan 20 konteynerdən ibarət yük qatarı Gürcüstan istiqamətində hərəkətə başlayıb.

Bir sözlə, modernləşdirilmiş BTQ xətti Çin və Mərkəzi Asiyadan, bütövlükdə isə Asiyadan Qərb istiqamətinə və əks istiqamətə göndirilən yüklərin böyük hissəsinin Orta dahlizlə Azərbaycan üzərindən daşınmasına imkan verir. Yüklərin həcmi getdikcə artır. Gələcəkdə sənaye sahələrində qaydaya düşəndən sonra bu xətt həm də insanların gediş-gəlişi üçün rahatlıq yaradacaq, turizmin sürətli inkişafına kömək edəcək.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Türkiyə kapitalı şirkətə Ağdam Sənaye Parkının rezidenti statusu verilib

Ağdam Sənaye Parkının yeni qeydiyyatla alınmış rezidenti tərəfindən 20,8 milyon manat investisiya yatırılacaq.

Türkiyə kapitalı "Birlük Deri" MMC-yə İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin idarəçiliyində olan Ağdam Sənaye Parkının rezidenti statusu verilib, rezidentlərin sayı 28-ə çatıb.

Şirkət tərəfindən Sənaye Parkının ərazisində dəri və dəri məmulatların istehsalı layihəsi həyata keçiriləcək. Investisiya dəyəri 20,8 milyon manat olan layihə çərçivəsində 250-dən çox yeni iş yeri yaradılacaq.

İtaliya, Türkiyə, Cənubi Koreya kimi qabaqcıl ölkələrin texnologiyalarından istifadə ediləcək müəssisədə istehsal olunaacaq məhsulların daxili bazara satılması ilə yanaşı, ixracı da nəzərdə tutulur.

Ağdam Sənaye Parkında ümumi investisiyalarının həcmi 260 milyon manat olan 28 sahibkarlıq subyektinə rezidentlik, 4 sahibkara isə qeyri-rezidentlik statusu verilib. Bu 32 sahibkarlıq subyekti tərəfindən Sənaye Parkında ümumilikdə 2300-ə yaxın iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur. Bu gündə Sənaye Parkında görülmüş işlərə rezidentlər tərəfindən 92 milyon manatdan çox investisiya yatırılıb, 370-dən artıq iş yeri yaradılıb.

İlin əvvəlindən ölkə üzrə 405,6 min hektar əkin sahəsi siqortalanıb

Aqrar Sığorta Fondunun məlumatına görə, cari ilin 9 ayının yekunlarına əsasən, ölkəmizdə 405 604 hektar əkin sahəsi siqortalanıb.

Bu dövrdə ən çox siqortalanan kənd təsərrüfatı bitkiləri nar və fındıq bağları, qarğıdalı, çoltik, şəkər çuğunduru, buğda, arpa və pambıq sahələri olub.

Sözügedən dövrdə kənd təsərrüfatı əkinlərinin siqortası üzrə 10 milyon 856 min manat siqorta haqqı toplanıb və 457 milyon manat siqorta təminatı verilib.

Həmçinin bu dövrdə ölkə üzrə 2 380 baş qaramal və davar siqorta edilib. Heyvanların siqortası üzrə 1 milyon 412 min manat siqorta haqqı toplanıb, 14 milyon manatdan artıq siqorta təminatı verilib.

Cari il bütün ölkə ərazisində müşahidə olunan qeyri-sabit hava şəraiti, intensiv yağıntılar və digər təbii hadisələr aqrar sektora dəyər zərər və siqorta ödənişlərinin artmasına səbəb olub. 9 ay ərzində Aqrar Sığorta Fondu tərəfindən ölkəmizin fermer təsərrüfatlarına dəyər zərərlərə görə ümumilikdə 3 milyon 790 min manat siqorta ödənişi edilib. Bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə təxminən 2,5 dəfə artıqdır. Xatırladaq ki, 2023-cü ilin ilk 9 ayı ərzində fermerlərə ümumilikdə 1,4 milyon manat ödəniş edilmişdi.

Azərbaycan OIC-CERT-in İdarə Heyətinin növbəti dövr üçün üzvü seçilib

Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin (XRİTDX) Kompüter İnsidentlərinə qarşı Mübarizə Mərkəzi (CERT.gov.az) İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Kompüter İnsidentlərinə qarşı Mübarizə Mərkəzlərinin (OIC-CERT) 11-ci ümumi iclasında İdarə Heyətinə keçirilən seçkilərdə iştirak edib.

Dövlət Xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclas Oman Sultanlığının Maskat şəhərində keçirilib. Seçkilərin nəticələrinə əsasən, XRİTDX-nin Kompüter İnsidentlərinə qarşı Mübarizə Mərkəzi (CERT.gov.az) növbəti dəfə 4 il müddətinə İdarə Heyətinin üzvü seçilib. Ümumi iclasda 2023-2024-cü illər üzrə fəaliyyət planına uyğun olaraq katiblik və İdarə Heyətinin

üzv dövlətləri tərəfindən görülmüş işlərin hesabatları dinlənilib, gündəmdə olan məsələlər müzakirə olunub, həmçinin yeni üzvlər elan edilib.

XRİTDX-nin nümayəndəsi Murad Balayev Azərbaycanın rəhbərlik etdiyi 4-cü strateji istiqamət olan "Texnika və texnologiya" sahəsi üzrə Kompüter İnsidentlərinə qarşı Mübarizə Mərkəzinin (CERT.gov.az) həyata keçir-

diyi işlər barədə ətraflı məlumat verib.

İclasda Azərbaycanda keçirilmiş Kiberdiplomatiya üzrə Beynəlxalq Konfransdan bəhs olunub, regionda ilk dəfə keçirilmiş bu cür nüfuzlu beynəlxalq tədbirə Azərbaycanın evsahibliyi etməsi İdarə Heyəti tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Kiberdiplomatiyanın informasiya təhlükəsizliyindəki rolu baxımından bu cür tədbirlərin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyi və təşkilatın beynəlxalq əməkdaşlıq istiqamətindəki fəaliyyətlərində bu sahənin xüsusi yer alacağı vurğulanıb.

Məlumat üçün qeyd edək ki, OIC-CERT global kiberməkanın təhlükəsizliyini təmin etmək və islam ölkələri CERT mərkəzlərinin beynəlxalq səviyyədə kibertəhlükəsizlik imkanlarını inkişaf etdirmək məqsədində yaradılıb. Təşkilata 29 ölkədən 66 üzv daxildir. XRİTDX təşkilatın tamhüquqlü üzvü olaraq İdarə Heyətinə ölkəmizi 8ildir uğurla təmsil edir.

Kiçik və orta biznesin rəqəmsallaşmasında Singapur təcrübəsi öyrəniləcək

İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi (İRİA) ilə Singapur dövlətinin "Singapore Cooperation Enterprise" qurumu arasında anlaşma memorandumu imzalanıb.

AZƏRTAC agentliyin yaydığı məlumata istinadla xəbər verir ki, memorandum Kiçik və Orta Biznesin (KOB) rəqəmsallaşdırılması sa-

həsində qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın inkişafını nəzərdə tutur. Əməkdaşlıq çərçivəsində qurumlar rəqəmsal hökumət xidmətləri, siyasət və tənzimləyici çərçivələr istiqamətində bacarıqların inkişafı və bilik mübadiləsini həyata keçirəcəklər.

Qeyd edək ki, Singapur KOB-ların rəqəmsallaşması sahəsində geniş təcrübəyə malikdir və bu istiqamətdə 2017-ci ildən fəaliyyət göstərir.

Doğma yurdlarına dönan soydaşlarımızın məşğulluğu da təmin edilir

Azərbaycanda davamlı olaraq həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatların əsas istiqamətlərindən biri də sahibkarlığı inkişaf etdirməkdir. İş yeri isə əsas sosial güvənlik sayılan məşğulluğun təminatıdır.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, cari ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkə üzrə statistik vahidlərin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayı 5,1 faiz artaraq oktyabrın 1-i vəziyyətinə 208584 olub. Hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün qeydiyyatdan keçmiş fərdi sahibkarların sayı isə 1 milyon 373 minə çatıb.

Dünya iqtisadiyyatında mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri aparıcı rol oynayır. Xüsusilə mikro və kiçik sahibkarlıq öz çəvkiyyətinə, həmçinin sadə idarəetmə qabiliyyətinə, əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsindəki imkanlarına görə böyük əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycanda da icra edilən iqtisadi islahatların əsas hədəflərindən biri də kateqoriyadan olan biznes sahələrini inkişaf etdirməkdir. Ona görə də ölkədə fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin çoxu onlara məxsusdur. Məsələn, hesabət dövründə ölkədə fəaliyyət göstərmiş kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 91,1

faizini mikro sahibkarlıq subyektləri təşkil edib. Bu sahədə fəaliyyət göstərən sahibkarlar əsasən ticarət, nəqliyyat vasitələrinin təmiri, tikinti, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və baliqçılıqla məşğul olublar. Təsədüfi deyil ki, son 1 il 8 ayda dövlət tərəfindən verilən kreditlərdə də mikro sahibkarların payı 33 faiz artıb.

Azərbaycanın dünya ölkələrindən bir fərqli cəhəti də var. Məlum olduğu kimi, 30 il ölkəmizin 20 faiz ərazisi işğal altında olmuşdur. Bu gün isə həmin ərazilərdə nəhəng layihələr icra edilir. Artıq uzun illər məcburi köçkünlər həyatı yaşamış insanlar öz doğma yurdlarına dönlürlər. Doğma yurdlarında onlar üçün hər cür şərait yaradılır, o cümlədən məşğulluq problemləri həll olunur. Söz düşmüşkən qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən imzalanmış "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış Dairə I Dövlət Proqramı"nda qarşıya qoyulan əsas vəzifələrdən biri də doğma yurdlarına dönan əhalinin məşğulluğunun təmin

edilməsidir. Həmin vəzifələrin icrası çərçivəsində artıq xeyli iş görülmüşdür. Məsələn, təkə Füzuli rayonuna köçən 1000-dən çox soydaşımız işlə təmin olunub.

Yeni yaradılan iş yerlərinə özüniməşğulluq proqramları önəmli rol oynayır. Proqram əsasən, dövlət işaxtaranlara zəruri avadanlıqlar verir ki, onlar istədikləri və bacardıqları fəaliyyət sahələrində çalışsınlar. Peşəsi olmayanlar da unudulmur. Belələri əvvəlcə peşə təhsilinə cəlb olunurlar. Elə həmin Füzuli sakinlərindən təxminən 30 nəfəri peşə hazırlığı kursla-

rında təhsil alıb. Onlar təhsillərini başa vurduqdan sonra ixtisaslarına uyğun işlə təmin ediləcəklər.

Əhalinin işlə təmin edilməsində dövlət və özəl sektorun əməkdaşlığı vacib məsələdir. Əvvəllər ölkəmizin müxtəlif regionlarında uğurla sınaqdan çıxan bu təcrübədən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə də geniş istifadə olunur. Məsələn, bu yaxınlarda Laçında dövlət və özəl sektorun 24 işəgötürən işaxtaran rayon sakinlərinə 253 vaxansiyaya yer təqdim edib. Laçından söz düşmüşkən onu da bildirdik ki, bu günlər Laçın

rayonu və Zəngilanın Ağalı kəndinə köçən sakinlərdən bir qrup şəxs Dövlət Məşğulluq Agentliyi tərəfindən özüniməşğulluq proqramı çərçivəsində aktivləşdirilib.

Göründüyü kimi, işğaldan azad olunmuş ərazilərə dönan soydaşlarımızın məşğulluq probleminin həlli üçün bütün imkanlardan istifadə edilir. Bu isə səmərəsiz qalmır. 30 il yurd həsrəti ilə yaşamış keçmiş məcburi köçkünlər özlərinə iş yeri tapmaqla doğma el-obaya daha sıx bağlanırlar.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Xalqın iradəsi qarşısında böyük güclər də gücsüzdür

Qərbin Gürcüstanda planlaşdırdığı "strateji hədəf" iflasa uğradı

Gürcüstanda son bir ildə siyasi gərginlik müşahidə olunurdu. Ölkə iki qütbə bölünmüşdü. Birində Gürcüstanın müstəqilliyini, milli maraqlarını müdafiə edən hakim "Gürcü arzusu", digərində Avropadan gələn tələblərlə Qərbi "inteqrasiya" olmaq istəyən parçalanmış müxalifət partiyaları.

Oktyabrın 26-da keçirilən parlament seçkilərində bu iki siyasi qüvvə arasında gedən mübarizəyə nöqtə qoyuldu: hakim "Gürcü arzusu - Demokratik Gürcüstan" Partiyası qələbə qazandı. Bu partiyanın qalib gəlməsi sözsüz ki, gürcü xalqının seçimidir və hamı buna hörmətlə yanaşmalıdır. Odur ki, noticələrə Qərbin ədalətsiz münasibəti qəbul edilməzdir. Dünya bir il ərzində ABŞ və Qərbin Gürcüstanın daxili işlərinə qarışmasının, özünü yaxın siyasi qüvvələrin hakimiyyətə gəlməsi üçün hansı təzyiqlər vasitələrindən istifadə etməsinin şahidi oldu - artıq indi söz və seçim gürcü xalqındır və onun nəticələrini hamı qəbul etməlidir.

Gürcüstanda keçirilən parlament seçkilərində hakim partiya qələbə qazandıqdan sonra Prezident İlham Əliyev Baş nazir İrakli Kobaxidzeni ilk təbrik edənlərdən oldu. Dövlətimizin başçısının imzaladığı təbrik məktubunda deyilir: "Bu səvərmə vasitəsilə Gürcüstan vətəndaşları inkişaf, sabitliyə və önəmli dəyərlərə öz dəstəyini ifadə etdilər. İnənəm ki, seçkilərin nəticələri Gürcüstanın hərtərəfli inkişafına və çiçəklənməsinə xidmət edəcəkdir.

Eyni zamanda seçkilərin nəticələrinin tarixən dostluq, qarşılıqlı əməkdaşlığa və mehriban qonşuluq şəraitində yaşamış xalqlarımızın iradəsindən qaynaqlanan Azərbaycan-Gürcüstan dövlətlərarası əlaqələrinin da-

vamlı inkişafına, Cənubi Qafqazda və daha geniş coğrafiyada ölkələrimizin mövqelərinin daha da möhkəmlənməsinə töhfə verəcəyinə inamımı ifadə edirəm.

Siyasi dialoqumuzu davam etdirmək üçün Sizi münasib vaxtda Azərbaycana rəsmi səfərə dəvət edirəm. Əminəm ki, ölkələrimizin və xalqlarımızın firavanlığı, regionumuzun rifahı və təhlükəsizliyi naminə strateji tərəfdaşlığımızın möhkəmləndirilməsi, ikitərəfli və çoxtərəfli qaydada qarşılıqlı faydalı fəaliyyətimizin müvəffəqiyyətlə davam etdirilməsi istiqamətində bundan sonra da birgə səylər göstərəcəyik".

Prezident İlham Əliyevin təbrik məktubundan da aydın görünür ki, hakim partiyanın qələbə qazanması ölkələrimiz arasında yaranan strateji əməkdaşlığın dərinləşməsinə, gələcəkdə daha böyük layihələrin icra edilməsinə üçün mühüm hadisədir. Bir də unutmaq ki, qonşu ölkədə 300 min soydaşımız yaşayır və orada sabitliyin olması bizim üçün çox önəmlidir. Yeri gəlmişkən, qeyd etmək ki, Gürcüstandakı seçkilərdə hakim partiyanın qələbə qazanmasında oradakı azərbaycanlıların xüsusi rolu oldu. Gürcüstandakı soydaşlarımız bu mövqeləri ilə Azərbaycan dövlətinin və Prezidentinin regional siyasətinə, Azərbaycan-Gürcüstan münasibətlərinin möhkəmlənməsinə və inkişafına yönəlməsinə töhfə vermiş oldular. Eyni zamanda on-

lar Gürcüstanda hakim partiyanı dəstəkləməklə sülhə müharibə, önəmli və amoral dəyərlər arasında prinsipial seçimlərini etdilər. Soydaşlarımız həmçinin digər Gürcüstan vətəndaşları kimi Qərbin regionu parçalamaya və müharibə ocağına çevirmək siyasətinə yox dedilər. Bu, Azərbaycan və Gürcüstanın Ermonistanın regiondakı pozucu siyasətinə qarşı ortaq mövqedən çıxış etdiklərini göstərir. Gürcüstan-Azərbaycan birliyi göstərdi ki, həmrəylik olanda hər iki dövlət güclü olur, öz maraqlarını müdafiə edir və beynəlxalq səviyyədə eyni mövqedən çıxış etmək imkanı qazanırlar. O ki qaldı Ermonistana, o, gec-tez məcbur olub regiondakı digər iki dövlətin apardığı məqsədyönlü siyasi xətti qəbul etməli olacaqdır.

Sual oluna bilər ki, nə üçün Cənubi Qafqazın kiçik bir ölkəsi olan Gürcüstanda keçirilən seçkilər Qərbi üçün bu qədər önəmli idi. Sualın cavabını hazırda dünyada baş verən global geosiyasi proseslər kontekstində axtarmaq lazımdır. Hazırda Qərbin strateji planında Cənubi Qafqaz xüsusi yer tutur. Məqsəd bölgədən təkəv Rusiyanı sıxışdırıb çı-

pləntomasında yer almasını özlərinin apardığı yanlış siyasətin nəticəsi olduğunu etiraf etməsi təsadüfi deyil. Çünki bu ölkələr Avropa İttifaqına daxil olan ölkələrin iri ticarət tərəfdaşlarıdır.

Qərbin Rusiya-Çin İttifaqı ilə rəqabət apardığı platformadan biri də Orta Asiya regionudur. Çin üçün Orta Asiya ölkələrinin xüsusi əhəmiyyəti var. Çünki qonşuluqda yerləşən bu ölkələr Çinin artan karbohidrogen tələbatının ödənilməsində vacib rol oynayır. Bölgə həmçinin digər faydalı qazıntılarda da zəngindir. Üstəlik, ÇXR-in dünya ticarətini genişləndirmək üçün faydalanmaq istədiyi Orta dahlizdə həmin ölkələr əsas rol oynayır. İndi bu ölkələr Çin, Rusiya və Türkiyə ilə əməkdaşlığa üstünlük verirlər. Orta dahlizin Avropaya çıxışı isə Gürcüstan üzərindədir. Qərbin həmin region qüvvələrlə əməkdaşlıq etməsi də bu səbəbdəndir. Elə Ermonistanın Zəngəzur dahlizi ətrafında siyasi oyunbazlığının səbəbi də Qərbdən gələn tələblərlə bağlıdır. Məqsəd açılaçağı halda dahlizə nəzarəti ələ keçirməkdir. Gürcüstanda keçirilən parlament seçkilərinin nəticələri göstərdi ki, Qərbin bu məqsədi hələlik baş tutmur. Amma onun bununla asanlıqla razılaşacağına da əmin olmaq olmaz. Çünki Qərbi ikizlülə olduğu qədər də məkrliyədir. Bir də unutmaq ki, Günəş Qərbdə batır.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Rusiyalı politoloq: "Gürcüstan hazırda düşünülmüş, milli maraqlara uyğun xarici siyasət aparır"

"Gürcüstan hazırda düşünülmüş, milli maraqlara uyğun xarici siyasət aparır. Tbilisi Qərbin əlində alət və ya marionetka deyil. Bu kontekstdə Azərbaycanın timsalında Gürcüstanın yaxşı nümunə götürəcəyi qonşusu var".

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında rusiyalı politoloq, "PolitRus" ekspert-analitik şəbəkəsinin rəhbəri Vitali Arkov oktyabrın 26-da keçirilən parlament seçkiləri fonunda Gürcüstanda ictimai-siyasi vəziyyəti şərh edərkən bölüşüb.

Ekspertin fikrincə, müxalifətin Tbilisi mitinqini Fransanın Gürcüstanın işlərinə qarışması oyunu kimi şərh etmək lazımdır.

"Fakt budur ki, Gürcüstan, ilk növbədə, Fransaya Ermonistana təsirini gücləndirmək məqsədilə silah tedarikü dəhlizi kimi lazımdır. Aydın ki, dənizə çıxışı olmayan Ermonistan İran, Türkiyə və Azərbaycanla əhatə olunub və çətin ki, bu ölkələrə həmin ərazilərdən silah tedarik edilsin. Gürcüstan bu baxımdan neytral dahliz idi. Ona görə də bu ölkədə qorbyönlü qüvvələrin qələbəsi Fransanın xeyrinə olardı. Yəni Paris burada geniş şəkildə əl-qol açıla bilər. Cənubi Qafqazda iki ölkə onların nəzarəti altında olacaqdı, təbii ki, nə Türkiyə, Rusiya və İranın təmsil olunduğu böyük regional güclər, nə də ABŞ buna imkan vermək istəməzdi", - deyər agentliyin həmsöhbəti vurğulayıb.

Politoloq bu baxımdan "Gürcü Arzusu"nun seçkilərdə qələbəsini Azərbaycanın maraqlarına uyğun olduğunu qeyd etməyi də məqsəduyğun hesab edir: "Bakı ilə Tbilisi arasında çox gözəl, konstruktiv əlaqələr qurulub. Tbilisi İrəvana yaxınlaşmayacaq və Azərbaycana real təhlükə yarada biləcək hücum silahlarının tedarikü üçün dahlizə çevrilməyəcək. Üstəlik, Gürcüstan Azərbaycanın enerji resursları üçün tranzit ölkədir. Bu münasibətlər yaxşı qurulub, dünya miqyasında daha böyük nüfuz sahibi olar. Güclüləri sevmirlər, amma güclülərə hörmət edir və onlarla hesablaşırlar", - deyər ekspert sözlərini yekunlaşdırıb.

Petre MAMRADZE: "Ölkəmizdə yaşayan azərbaycanlılar Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında körpü rolunu oynayırlar"

"Bu seçkilərdə (Gürcüstandakı parlament seçkiləri - red.) beynəlxalq və yerli müşahidəçilərin hansı tapşırığı yerinə yetirmələrini izləmək olduqca maraqlı idi. Onlar əvvəlcə başqa əhvali-ruhiyyəyə idilər. Lakin səvərmədən sonra verdikləri bəyanatlar və hazırladıqları hesabatlar tamamilə başqa mənzərəni ortaya qoydu. Beynəlxalq müşahidəçilər, Gürcüstanda akkreditə olunmuş diplomatlar hər şeyi izlədilər. Seçkilərin açıq-aşkar ədalətli olduğu ortaya çıxdı və müşahidəçilər özləri də vurğuladı ki, seçkilər ədalətli keçirildi, hakim partiya qalib gəldi və bu noticələrə heç nə dəyişməyəcək".

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında gürcü politoloq Petre Mamradze söyləyib.

O deyib ki, Avropa İttifaqı ölkələrinin bəzi nümayəndələri yəni ölkənin niyyətlərini ortaya qoyaraq səvərmədə qanun pozuntularının olduğunu bildirirlər. Bunlar ümumi əhvali-ruhiyyəyə heç bir şəkildə töhfə verməyən, fərdi bəyanatlardır. Təbii ki, bu da Qərbin təzyiqlərinin tərkib hissəsidir.

Təbii ki, Gürcüstan hökuməti seçkilərdən sonra Qərbi və ABŞ ilə münasibətlərə yenidən baxacaq. Avrointeqrasiya kursu davam etdiriləcək. Lakin buna zaman lazımdır.

Onu da qeyd edim ki, Gürcüstanın milli maraqlarına zidd qanunlar qəbul olunmayacaq, addımlar atılmayacaq. Gürcü xalqının yüzilliklər boyu formalaşan mədəniyyəti, adət-ənənələri var. Milli təhlükəsizliyimiz bizim üçün çox vacibdir.

Politoloq bu seçkilərdə nümayiş etdikləri mövqeyə, sülhə və sabitliyə səs verdiklərinə görə bu ölkədə yaşayan azərbaycanlılara da minnətdarlıq edib. Deyib ki, azərbaycanlıların bu addımı başqaları üçün örnəkdir. "Azərbaycanlılar tarixən Gürcüstanın suverenliyi, müstəqilliyi uğrunda fəal mübarizə

aparıblar. Son dövrlərə baxsaq görürük ki, 1990-cı və 2000-ci illərdə ölkəmizdə baş verən hadisələr, yaranmış kaos zamanı da azərbaycanlılar bu vətənin müdafiəsində dayanıblar. Bunu unutmaq və qiymətləndirməmək olmaz. "Gürcü Arzusu" hökuməti bunu yəni də layiqincə qiymətləndirəcək.

Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar həm də iki ölkə arasında körpü rolunu oynayırlar. Ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafında və möhkəmlənməsində onların mühüm rolu var", - deyər P.Mamradze vurğulayıb.

AZƏRTAC

Hakim partiyanın qələbəsi Qərbin Gürcüstanda yürütdüyü siyasətə və regionda ayırıcı xətlər yaratmaq cəhdlərinə böyük zərbə oldu

Gürcüstanda keçirilən parlament seçkiləri noticəsində hakim "Gürcü Arzusu" partiyasının qalib gəlməsi bir daha göstərdi ki, Qərbin region dövlətlərinin daxili işlərinə qarışmaq cəhdləri baş tutmayacaq. Gürcü xalqı müxtəlif geosiyasi oyunlar noticəsində özünü müdafiə və iqtisadi tənəzzülə rədd edərək dövlətin yanında olduğunu göstərdi.

Məsələnin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, Cənubi Qafqaz regionunun 3 dövlətindən ikisinin hakimiyyəti müstəqil, biri isə kvazi-müstəqil siyasət yürütdür. Ermonistan hakimiyyətinin regionda Qərbin siyasi dairələrinin maraqlarını əks etdirməsi rəsmi İrəvan üçün heç də yaxşı perspektiv vəd etmir. Ermoni politoloq Suren Sarkisyan bildirib ki, Gürcüstandakı parlament seçkilərinin noticələri Ermonistanın xarici siyasətinə mütləq təsir göstərəcək. Onun sözlərinə görə, Ermonistan iqtisadi baxımdan region dövlətləri ilə inteqrasiya proseslərinə qoşulmalı, həyata keçirilən beynəlxalq əhəmiyyətli layihələrdə iştirak etməlidir. Nəqliyyat dahlizlərindən, tranzit yollardan kənar qalan Ermonistan Qərbdən daim maliyyə yardımları ala bilməyəcək.

Ermonistanın geosiyasi oyunlarda alətə çevrilməsi həmişə, həm də regiondakı digər dövlətlərin milli maraqlarına və təhlükəsizliyinə təhdid yadır. Buna görə də Azərbaycan və Gürcüstan vahid mövqedən çıxış edərkən yaxın qonşuları ilə iqtisadi inteqrasiyanı, beynəlxalq əhəmiyyət daşıyan layihələrin reallaşdırılmasını davam etdirəcəklər. Ermonistan isə geosiyasi oyun başa çatdıqdan sonra diqqətdən kənar qalacaq. Gürcüstandakı parlament seçkilərinin noticələri Qərbin UK-

raynada olduğu kimi, regionda münasibətlər ocağı yaradıb buradakı dövlətləri yönəltməyə cəhd etməsinin qarşısını aldı. Gürcüstanda yaşayan soydaşlarımız da hakim partiyanın namizədlərinə səs vermələri təsadüfi xarakter daşıyırdı. Onlar Azərbaycanda yaşamış qohumları ilə əlaqə saxlayaraq ictimai-siyasi vəziyyəti bilir və inkişafı müşahidə edirlər. Onlar, eyni zamanda aydın başa düşürlər ki, böyük qüvvələrin əlində alət olmaq müharibə və qeyri-sabit vəziyyətə gətirib çıxaracaq. Azərbaycanlılar Gürcüstan vətəndaşları olaraq Qərbin regionu parçalamaya və müharibə ocağına çevirmək siyasətinə qarşı çıxış edirlər.

Gürcü politoloq Lali Moroşkina seçkilərin noticələrini qiymətləndirərək bildirib ki, Gürcüstanda müxalifət-yönlü mətbuat və televiziya kanallarının çox olmasına baxmayaraq, hakim "Gürcü Arzusu" səsərinin böyük hissəsini qazandı. Onun fikrincə, hazırda müxalifət partiyaları Qərbdən göstəriş gözləyirlər ki, növbəti addımlarını atsınlar. Əgər siyasi mübarizə "küçədə" davam etsə, Gürcüstanda ictimai-siyasi vəziyyət pozula bilər və buna görə məsulyyəti Qərbi daşıyacaq. Hakim partiyanın qələbəsi Qərbin Gürcüstanda yürütdüyü siyasətə və regionda ayırıcı xətlər yaratmaq cəhdlərinə böyük zərbədir.

Ermonistanda keçirilən seçkilərin təcrübəsi onu deməyə əsas verir ki, əgər Gürcüstandakı parlament seçkilərinin noticəsi başqa cür olsaydı, burada Qərbin adımı olan prezidentlə birlikdə regionu parçalamaya, bölgədə ikinci cəbhə açmağa və Qərbin müstəmləkəsinə çevrilmək siyasəti reallaşdırılacaqdı.

Bu gün Gürcüstan-Azərbaycan birliyi mövcuddur və tarix də göstərir ki, bu birlik olanda hər iki dövlət güclü olur,

öz maraqlarını müdafiə edir, beynəlxalq səviyyədə də eyni mövqedən çıxış edir. Hər iki yaxın qonşu və dost dövlət bir sıra beynəlxalq iqtisadi layihələrin reallaşdıraraq dünya iqtisadiyyatına töhfə verir. Bu xüsusda, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərlərini göstərmək olar. Bunlarla yanaşı, Azərbaycan istər "Şimal-Cənub", istərsə də "Şərqi-Qərbi" beynəlxalq nəqliyyat dahlizləri ilə Asiyadan Avropaya daşınan yüklərin Gürcüstandan tranzit keçməsinə maraqlıdır. Trans-Xəzər nəqliyyat marşrutu vasitəsilə Çindən digər Cənub Şərqi Asiya ölkələrindən Avropaya və əks istiqamətə nəql olunan yüklər Azərbaycandan keçərək Gürcüstanın Qara dənizdəki limanlarına çatdırılır. Tranzit yükdaşımaları yalnız iqtisadi dividendlər deyil, eyni zamanda siyasi zəmanət qazandırır. Ermonistan özünü qeyri-konstruktiv siyasət noticəsində bu layihələrdən kənar qalır və Qərbin qrantları hesabına büdcəsini doldurur. Bu səbəbdən də Ermonistanın Qərbin yardımı ilə regionda münasibətlər törətməyə cəhd etməsi heç də tövəcəllü deyil. Gürcüstandakı parlament seçkilərinin noticələri rəsmi Bakı ilə Tbilisinin Ermonistanın regiondakı siyasətinə qarşı ortaq mövqedən çıxış etdiyini göstərdi.

Seçkilərdən sonra Gürcüstanın paytaxtı Tbilisidə və digər şəhərlərdə küt-

İşğalın və Zəfərin fotosalnaməçisi

Dünyaşöhrətli fotoqraf Reza Deqatinin xalqımızın faciələrini və qürurunu özündə əks etdirən "Azərbaycan albomu"

◆ Qarabağ söhbətləri

O, Azərbaycanın həm işğal, həm də Zəfər dövrlərinin şahidi oldu...

Erməni vəhşiliyinin qurbanına çevrilən ah-zarlı azərbaycanlıların da, Qarabağ qələbəsi ilə sevinc göz yaşlarına boğulan insanlarımızın da fotosalnaməsinin yaratdı...

Qarabağda törədilən erməni vandalizmini də çəkdi, azadlıqdan sonra bu ərazilərin cənnətə çevrilməsini də fotolentə aldı...

30 ilin o üzündə əliyalın halda düşməyə qarşı cəsarətlə vuruşan milli ruhlu Azərbaycan oğullarının da, Vətən müharibəsində düşməni qarşısında diz çökdürən qəhrəman döyüşçülərimizin də portretlərini əbədiləşdirdi...

Onun vətənimizin məğlubiyyətdən qalibiyyətə uzanan birqərənlilik zaman diliminin hər səhifəsi ilə bağlı gerçəklərin əks olunduğu fotofaktları Azərbaycan haqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında böyük rol oynadı, erməni təbliğatının qarşısını kəsan mühüm sənədlərə çevrildi.

Dünyaşöhrətli azərbaycanlı fotoqraf Reza Deqatindən danışırıq...

O Reza Deqati ki Tanrı taleyinə Azərbaycanı qara günlərinin də, ağ günə çıxdığı çağların da salnaməsini çəkdiyi fotolarla tarixin yaddaşına həkk etmək kimi seçilmiş bir qismət yazıb. Bir azərbaycanlı, bir fotojurnalist, ən ümudü humanist insan olaraq həyatı keçirdiyi şəərəfli missiya ilə özünün əsrlər sonra da vərəqlənəcək "Azərbaycan albomu"nu yaradıb...

Özünəməxsus geyim tərtibi olan, şirin ləhcə ilə danışan Reza Deqatini ilk ölkəmizdə yeddindən yetmişə hər kəs tanıyır və 30 ildən çoxdur ki, xalqımızın haqq səsinə fotoları vasitəsilə dünyaya çatdırın soydaşımıza ürək-dən minnətdarlıq duyur.

"Anadiri arzulara hər zaman Qarabağ"

"Qarabağ söhbətləri" rubrikasının qonağı olan Reza Deqati danışır ki, Vətən müharibəsi başlayanda Parisdə olub. Əslində, fotoqraf həmin ilin oktyabrında BMT ilə bağlı bir müqaviləyə əsasən, Qərbi Afrika-yə getməyə hazırlanmış, amma ikinci Qarabağ müharibəsinin başlaması ilə planları dəyişir: "Əvvəlcə elə bildim ki, Aprel döyüşləri kimi, bu döyüşlər də qismətdəti olacaq, ancaq 30 ildən müharibə fotojurnalistliyi təcrübəyə əsasən anladım ki, yox, bu dəfə Azərbaycanı çıxarmaq gədcək. Buna görə müqaviləni ləğv edib dərhal Qarabağa yola düşdüm".

Reza Deqati deyir ki, o müharibə gədən zaman hər gün səhər tezdən avtomobilinə minər və "Anadiri arzulara hər zaman Qarabağ" məhəsinin sədəllərində böyük ruh yüksəkliyi ilə əzəl edilən kəndlərin, şəhərlərin fotolarını çəkməyə yollanmış. "Azərbaycan döyüşçüləri torpaqları işğaldan azad etdikcə mən də isti-isti o yerlərin fotolarını çəkirdim. Bilirdim ki, vaxt keçdikcə həmin ərazilər abadlaşdırılacaq. Buna görə də gəcə-gündüz demədən işləyirdim ki, qoy dünya erməni vandalizminin bu əraziləri nə hala saldığını görsün. Törədilən bu vəhşiliklər fotolar vasitəsilə tarixdə qalsın".

Reza Deqati 40 ildən çoxdur dünyanı gəzib dolaşır, Qarabağda dəfələrlə olub. Otuzdan çox kitabın müəllifidir. Bir sıra beynəlxalq mükafatları alıb. Missuri Universitetinin "Şərəf" medalına layiq görüldü, Parisin Amerika Universitetinin fəxri doktorudur. Fransa hökuməti onu Milli Cəngəvərlik Ordeni ilə təltif edib.

Azərbaycan haqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında çoxillik səmərəli fəaliyyətinə görə Reza Deqati Azərbaycanın "Dostluq" ordeni ilə təltif edilib. 2023-cü ildə isə "Laçın" döş nişanına layiq görüldü. Parisdə "Müharibə+Sülh", "Kəşifən tələlər", Vaşinqtonda "Bir dünya, bir tayfa", Normandiyada "Müharibə+Sülh" və Dohada "Ümid" adlı sərgiləri təşkil olunub. Ümumilikdə, 250 sərginin iştirakçısı olan Reza Deqatinin Azərbaycanla bağlı fotolardan ibarət sərgiləri də təşkil olunub.

Dünyanın gözəlliyi və ədalətsizliyi

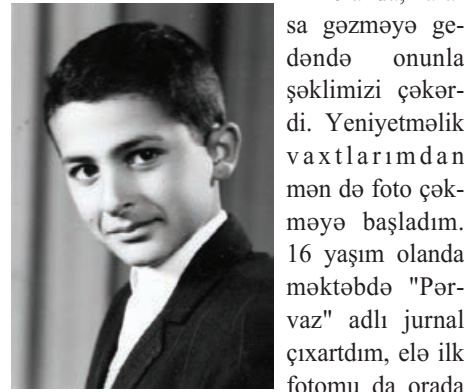

1952-ci il iyulun 26-da Təbriz şəhərində dünyaya gələn Reza Deqatinin atası Yadulla və anası Nəzakət əslən ordubilli olublar. Pəriş və Pərişer adlı bacıları, Mənuçer adlı qardaşı olan Reza Deqati deyir ki, o, 13 yaşında olarkən fotoqraflığa meyil etməyə başlayıb.

- Bilirsiniz, lap uşaqlıqdan həyatda mənə iki mövzu çox təsir edirdi. Birincisi gözəllik idi - insanın və təbiətin gözəlliyi. Tutuq ki, hardasa gözəl təbiət mənzərəsi görmək ürəyimi titrədir. Eynilə də küçələrdə kasıb adamları, uşaqları görmək mənə çox təsir edirdi. Öz-özümə düşündürdüm ki, görəsən, bu insanların üç üçün belə yaşayır, yeməyi, geyimi yoxdur?..

Elə foto sənətinə də ona görə öyrəndim ki, bütün bu gördüklərimi başqalarına da çəkib göstərim. Foto çəkmək mənim üçün əsla hobbii deyildi. İndi 60 ildən sonra da çəkdiyim fotoları baxsanız görürsünüz ki, işlərin elə bu iki mövzu üzəridir - dünyanın gözəlliyi və ədalətsizliyi. Müharibələri də ona görə çəkirdim ki, bu ədalətsizliyi insanlar yaxından görürsünüz.

O dövrdə Təbrizdə peşəkər səviyyədə foto sənətinə öyrənməyə imkan yox idi deyə bu sənətə özüm çox çətinliklə yiyələndim. Atamın fotoaparatu var idi, ailə məclisimiz olanda, harasa gəzməyə gəndə onunla şəklimizi çəkərdi. Yeniyyətmiş vaxtlarımdan mən də foto çəkməyə başladım. 16 yaşım olanda məktəbdə "Pərvaz" adlı jurnal çıxartdım, elə ilk fotomu da orada dərc etdim. Ancaq buna görə şah rejimi tərəfindən toziyiqə üzələndim. Gəlib jurnalı cırdılar ki, "kimi icazəsi ilə jurnal çıxarırsan, bu qanunsuzluqdur..."

Orta məktəbi bitirdikdən sonra Tehran Universitetində Memarlıq fakültəsinə qəbul oldum. Eyni zamanda foto çəkməyə davam edirdim. Tehranın ətrafında xeyli kasıb məhəllələr var idi, xələtəçilər də məhəllələrin, yoxsulluq içində yaşayan insanların şəkllərini çəkirdim. Özüm evdə laboratoriyaya düzəltmişdim, həmin şəklləri çap edib gəcələr gizləncə universitetin çöl divarlarına yapışdırırdım. Düz üç il ərzində bu cür fəaliyyət göstərdim. Həmin fotoları hamını özünə cəlb edirdi, çünki əksəriyyət İranda belə yerlərin olduğundan, insanların bu cür kasıblıqla yaşadığından xəbərsiz idi. Ölkədə qəzet və jurnallar da, telekanal da şah hökumətinin idi deyə ancaq rejimin marağında olan

xəbərler yayımlanırdı. Təbii ki, fotolarım hökumətin xoşuna gəlmirdi və onun müəllifini axtarırdılar. Universitetin sonuncu kursunda oxuyanda mənə tapıb həbs etdilər. Üç il həbsxanada yatdım, onun da ilk 5 ayını işgəncə altında oldum. Çünki onlar heç cür inanmırdılar ki, 19 yaşlı gənc təkbaşına bu işləri görə bilər. Düşündürdülər ki, arxamda böyük bir təşkilat, yaxud xarici dövlətlər var. Nəhayət, onlar bunu tək etdiyim qənaətə gəlib mənə üç il iş kəsdilər. Türməyə gəndə gördüm ki, İrannın ən ziyalı təkbaşına - alimləri, müəllimləri, yazıçıları, şairləri, rejissorları, ssenaristləri... neçə min nəfəri bura yığıblar. Bu qədr ziyalı adamları gəcə-gündüz bir yerdəydilər və istər-istəməz bu mühit mənə də tam başqa fikirlər formalaşdırırdı.

Həbs müddətini bitdikdən sonra universitetə qayıdıb ali təhsilimi tamamladım və ixtisasım üzrə işləməyə başladım. Artıq inqilab dövrləri idi. Görürdüm ki, yavaş-yavaş küçələrdə etiraz aksiyaları başlayır. Təbii ki, mən də ölkədə baş verən dəyişiklikləri ləncə köçürmək istəyirdim və buna görə işdən üçünlük məzuniyyət alıb etiraz aksiyalarına keçirdiyi ünvanlara yollandım. Həbs zamanı tanış olduğum bütün siyasi şəxslərin də etiraz aksiyalarına iştirakçıları arasında olduğumu gördüm. Məzuniyyətim bitdikdən sonra da etiraz aksiyalarını çəkməyə davam etdim. Öz işim - memarlıq yaddımın çıxırdı. Həmin vaxt işdən zəng vuranda isə dedim ki, 3-4 günə qayıdacam, amma o üç-dörd gün onilliklər oldu, mən bir daha ora qayıtmadım.

İnqilabın fotoları...

- İnqilab dövründə etirazları çəkmək üçün xaricəndə də xeyli jurnalist gəlməmişdi. İngiliz və fransız dillərini bildiyim üçün onların əksəriyyəti ilə tanış olmuşdum. Həmin jurnalistlər çəkdiyim fotoları görüb çox bəyənmişdilər. Əslində, o zamana qədər fotolarımı kiminsən görmədiyinə görə bildirdim ki, onların əsl dəyəri nədir... Ancaq şəkillərimin cənbəti jurnalistlər arasında çox məşhurlaşdığını gördüm. Həttə buna görə ABŞ-nin "Newsweek" jurnalından mənə əməkdaşlıq təklifi gəldi. Bilirsiniz, bütün bunlar mənə möcüzə kimi görünürdü. Çünki işsiz idim, bildirdim ki, bundan sonra həyatım necə olacaq?..

İranda şah vaxtında kim ki, siyasi dustaq olmuşdu, ona ölkə xaricinə çıxmaq üçün pasport vermirdilər. Mən isə çox istəyirdim ki, xaricə gedim, yeni yerlər görüm, yeni insanlarla tanış olum. Buna görə də inqilab olan kimi Parisə gətdim, üç ay orada qaldım. Orada türkiyəli Gökşin Sıpaşlıoğlu adlı bir şəxsin rəhbərlik etdiyi "Sipapress" adlı böyük foto agentliyi fəaliyyət göstərirdi. Dünyanın 20 mindən çox jurnalına foto paylayırdı. Sıpaşlıoğlu ilə görüşdüm və o, fotolarımı görüb çox maraqlandı. Dedi ki, "İrana qayıdandan sonra orada çəkdiyiniz şəklləri bizə də göndərsiniz?".

Onu da deyim ki, inqilabdan sonra İranda rejim daha da sərtləşmişdi. Qəzetlər, jurnallar bağlanmışdı, universitetlərdə inqilabın yaratdığı qaynar mühit var idi, demokratik fikirlər gənclər çox idi. Onlara təzyiqlər gös-

türdülər, sət şəkildə qadınların geyimlərinə müdaxilə edirdilər.

Bütün bunları çəkib "Sipapress" agentliyinə göndərdim və onlar 20 min jurnal vasitəsilə dünyaya yayıldı. Bu dəfə də hakimiyyətdə olan molla rejimi bu fotoları kimi çəkdiyini axtarmağa başlamışdı. Lap əvvəldən fotolarıma "Reza" imzası qoymuşam. İranda da kişilərin çoxunun adı Reza olduğuna görə mənə axtarmaq dəryada qum axtarışına bənzəyirdi. Tapa bilmirdilər. Amma bildirdim ki, təhlükədəyəm, gec-tez aşkara çıxarılacam.

O zamanlar idi ki, İran-İraq müharibəsi gərdirdi. Mən də olmdən qəlpə yararı almışdım. İranda əlimi əməliyyat edib sağalda bilmirdilər, həttə istəyirdilər əlimi kəssinlər. Həmin vaxt Fransadan bir cərrah kağız yazıb İrana yollamışdı ki, "Reza Deqatinin əlini əməliyyat edib sağalda bilərəm". Məhz həmin kağıza görə İranda xaricə çıxa bildim. Belə olmasaydı, ölkədə qalacaqdım və ən geci 2-3 aydan sonra tutulacaqdım...

Ayrlığın 43 ili

Beləliklə, gənc fotoqraf Reza Deqati 1981-ci ilin martında valideynlərinin İranda qoyaraq yalnız öynindəki bir dost geyim və fotoaparatu ilə onlardan ayrılmağa məcbur olur və bir daha doğduğu yurda qayıda bilmir. Həmin vaxtdan bu günədək düz 43 il 7 ay keçib...

- Fransada həmin cərrah əlimi əməliyyat edib sağaldı. O zamandan Parisdə "Newsweek" jurnalında işləməyə başladım. O dövrdə dünyanın incəsənət beyinlərini Parisə yığımışdılar, onlara işləmək üçün hər cür şərait yaratmışdılar. Buna incəsənət mərkəzi sayılırdı. Fotolarım dünyada məşhurlaşdıq üçün mənə də yüksək dəyər verirdilər. Həttə Fransanın ovaxtı mədəniyyət naziri şəxson mənə qəbul edib mənə kömək lazımlı oldu. Bu işləməyə başladım. Yeni başqa bir ölkədə heç kimi olmayan 29 yaşlı bir gənc üçün bütün bunlar inanılmaz fürsətlər idi. Buna görə Parisdə tez qaldım, amma fikrim orada qalmaq yox, dünyanın qaynar nöqtələrinə gedib fotolar çəkmək idi. Beləliklə, harada qızın müharibə başlayırdı, mən də ora yollanırdım. Yatanda da aparatım yanımda olurdu. Tutuq ki, jurnalın zəng edirdilər ki, "Reza, Somaliyə, ya Beyrutda belə bir hadisə olub, gedib çəkərsən", artıq bir neçə saatdan sonra təyyarədə olurdum. Neçə illər bu formada işlədim.

"Newsweek"dən sonra isə dünyanın ən reytingli jurnal "Time magazine" ilə çalışmağa başladım. Öz istəyimlə o jurnalın xətti ilə 1980-ci illərdə Əfqanıstana gətdim. Eşitmişdim ki, bir gənc oğlan sovet ordusuna qarşı dağlarda silahlı mübarizə aparmağa başlayıb. Qərar verdim ki, gedib Əhməd Şah Məsud adlı həmin möcüzə kimi görünürdü. Çünki işsiz idim, bildirdim ki, bundan sonra həyatım necə olacaq?..

İranda şah vaxtında kim ki, siyasi dustaq olmuşdu, ona ölkə xaricinə çıxmaq üçün pasport vermirdilər. Mən isə çox istəyirdim ki, xaricə gedim, yeni yerlər görüm, yeni insanlarla tanış olum. Buna görə də inqilab olan kimi Parisə gətdim, üç ay orada qaldım. Orada türkiyəli Gökşin Sıpaşlıoğlu adlı bir şəxsin rəhbərlik etdiyi "Sipapress" adlı böyük foto agentliyi fəaliyyət göstərirdi. Dünyanın 20 mindən çox jurnalına foto paylayırdı. Sıpaşlıoğlu ilə görüşdüm və o, fotolarımı görüb çox maraqlandı. Dedi ki, "İrana qayıdandan sonra orada çəkdiyiniz şəklləri bizə də göndərsiniz?".

Onu da deyim ki, inqilabdan sonra İranda rejim daha da sərtləşmişdi. Qəzetlər, jurnallar bağlanmışdı, universitetlərdə inqilabın yaratdığı qaynar mühit var idi, demokratik fikirlər gənclər çox idi. Onlara təzyiqlər gös-

ay dağlarda gəzəndən sonra, nəhayət, Əhməd Şahla görüşdüm. O vaxtdan yaxın dost olduq. Çünki bizi birləşdirən cəhətlər çox idi. Mən memar idim, o mühəndis. Eyni yaşda idik, yaxşı şahmat oynayırdıq. Bir müddət onun yanında qaldım, şəkllərini çəkdim, jurnallara paylandı. Bununla beynəlxalq aləm də onu tanıdı. Düz 17 il dəfələrlə Əfqanıstana onun yanına gedib-gəldim, fotolar çəkdim. Buradakı fotolarla dünyada daha çox tanındım.

Əhməd Şahın iti zəkası vardı, döyüş taktikasını yaxşı bilirdi. O, mühəndis olduğuna görə əvvəlcədən hesablayırdı ki, təyyarələr bombaları atanda hansı ərazilərə düşəcək. Dəqiq riyazi hesablamaları ilə dağların müəyyən yerlərinə sığınacaqlar hazırlamışdılar və bomba oraları tuturdur.

Yadımdadır, 1984-cü ildə bir dəfə həmin sığınacaqlarda gizlənməmişdik. Sovet təyyarələri gəlib "carpet bom" deyirlər, "xaç şəkilli" formada, hər yeri bombalamağa başladılar. Düz üç saat bombardman oldu. O vaxt

ona dedim ki, çox çətin, hər yeri tutublar, partizan hərəkatı ilə nə qədər mübarizə aparacaqsız? Gələcəyi necə görürsüz? O isə bir az fikrə gətdikdən sonra dedi ki, "Reza boy, zəng edirdim 5 ildən sonra sovet sistemi dağılacaq". Dağın başında yaşayan, dünya ilə heç bir əlaqəsi olmayan bir adamın bunları deməsi təbii ki, inanılmaz deyildi. Düşündürdüm ki, bu biçərə nə danışırsınız? Bilir ki, sovetlər ölkəsi necə qüdrətlidir? O isə əminliklə deyirdi ki, onların ordusunu 4-5 ilə sikkə edəcəkdir. Ordu çökə, bütün sovet dağılacaq.

Həqiqətən də elə oldu. Düz 5 ildən sonra sovet dağılmağa başladı. Axırncı sovet əsgəri 1989-cu il fevralın 15-də Əfqanıstandan çıxdı.

Humanist missiya və taleyin hökmü

- 1990-cı ildə Əfqanıstanda Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) məsləhətçisi kimi ölkənin şimal əyalətlərində yenedən qurma və yardım proqramında 9 ay fəaliyyət göstərdim. O dövrdə Əfqanıstandan elə yerləri var idi ki, insanlar acından ölürdülər. Həttə elə ailələr var idi ki, övladlarından birini satırdı ki, digərləri açlıqdan qurtulsun. BMT-dən dedilər ki, əfqanlara buğda köməyi etmək istəyirlər və bu işi görmək üçün mənə onlara nişan veriblər. Çünki həmin dil bilirdim, həm də o əraziləri yaxşı tanıyırdım. Əfqanıstanda illərlə gedən müharibəyə görə bütün kəndlərdəki infrastruktur dağılmışdı, su arxları bərabər vəziyyətdə idi, əkinçiliklə məşğul olmaq mümkün deyildi. Kəndlərdəkilərin də hamısı əlilsiz işsiz insanlar idi. Ona görə düşündüm ki, bu insanlara sadəcə buğda paylasam onu tez tükəndəcək, yəndə vəziyyət eyni cür qalacaq. Buna görə dedim ki, istəyirəm sizin arxları təmizləyərəm, su quyuları qazdıraram, amma bunun üçün işçi qüvvəm yoxdur. Kömək etsəniz, əvəzində buğda verəcəm. Onlar böyük həvəslə razılaşdılar və silahları yerə qoyub kəndləri bərpa etməyə başladılar. Su arxları çəkildi, yer əkilə, buğda səpildi. Bir ilə yaxın müddətdə 10 min işçi tutdum, onlarla birlikdə mədrə-

oradan dağ yolu ilə Əfqanıstana keçdim. 3

İnsanlara yaxından kömək edə bildiyim üçün həmin dövrdə fotojurnalistliyi buraxıb yalnız BMT-də çalışmağı düşündürdüm. Təklif etmişdilər ki, İraqa da gedib bu cür fəaliyyət göstərim. Bir gün təşkilatın Cenevrədəki ofisində "dəyirmi masa" ətrafına yığılıb bununla bağlı müzakirə aparırdıq. İraqa getməyim üçün mənə yüksək məaa və vəzifə təklif etdilər. Ancaq orada olan müdirlərin biri-

nə, hansı ki o, Əfqanıstana hamdan çox can yandırır, dedim ki, sizi Əfqanıstanda heç zaman görməmişəm, amma siz olmasaydınız, o insanlara bu qədər canandıran olma-yaçaqdı. O isə gülümsəyərək dedi ki, "bəli, orada heç zaman olmamışam. Yadımdadır, 1986-cı ildə "Time magazine"də sizin şəkllərinizi çixirdi. O şəkllər mənə o qədər təsir etdi ki, mən o zamandan olmdən qəndən Əfqanıstana kömək etməyə çalışıram".

Bu sözləri eşidəndə elə bil qəfil ayıldım. Müqaviləni imzalamaq üçün onlardan 24 saat möhlət istədim. Amma artıq fikrimi dəyişmişdim. Düşündürdüm ki, əgər fotolarım insanlara bu cür təsir edirsə, nəyə görə bu işi mənə dayandırmalıyam? Axı elə mənəm məqsədli də insanlara məhdud çarçivədə yox, daha çox kömək etmək idi. Mənsiz də BMT-nin xətti ilə başqa adamlar gəlib lazımlı olan yerlərdə işlər görürlər, kömək göstərirlər. Buna görə dəfərdəki planları arasında BMT-nin üzərindən xətt çəkdim.

Hələ Əfqanıstanda işləyən zaman "National geographic" jurnalından zəng vurub mənə əməkdaşlıq təklifini bildirmişdilər, amma o zaman imtina etmişdim. Parisə qayıdanda isə təsadüfən gördüm ki, həmin jurnalın ev ünvanına onlarla əlaqə saxlamaq üçün telefon nömrəsi göndəriblər. Zəng vurub danışırdım və jurnalın məsul şəxsləri ilə görüşmək üçün Vaşinqtona yollandım. Onlar mənimlə görüşmək istədiklərini bildirdilər. Onu da deyim ki, mənəndən əvvəl "National geographic"də çalışan bütün fotoqraflar amerikalı olmuşdular. Birinci fotoqraf idim ki, asiyalıydım. Beləliklə, 1991-ci ilin aprelinə orada işə başladım. Ancaq işləyəndən sonra mənə təklif edilən bir şərt qoymuşdum ki, onlarla müstəqil fotoqraf olaraq çalışacam. Çünki belə olsa, görək onlar nə desələr onu çəkməydim. Belə olanda isə öz istədiyim mövzuları çəka bilməyəcəkdim. Məaşımla 3 qat azaldılması bahasına olsa da, müstəqil fotoqraf kimi işləməyə başladım. Bu minvalla 25 il "National geographic"də çalışdım. Dünyanın ən çətin bölgələrinə yollanırdım. Liviya, Sudiyyə Ərəbistanında, Misirdə, Əfqanıstanda fotolar çəkdim...

Həyatda hər şeyin öz hökmü olur. İndi də düşüncəm ki, müstəqil fotoqraf olmağım ən mühüm noticəsi o oldu ki, Xocalı faciəsini gəlib çəkib bildim. Əgər jurnalın rəsmi işçisi olsaydım, buna icazə verməyəcəkdilər və mən gəlib Xocalı şahidlərinə çəkə, onları dünyaya tanıda bilməyəcəkdim...

(Ardı var)

Yasəmən MUSAJEVA, "Azərbaycan"

Bərdənin mülki şəhidləri anılmışdır

Faşist xislətli Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən çoxsaylı faciələr sırasında tarixə Bərdə terroru kimi düşən hadisələrdən 4 il keçir.

Bununla bağlı keçirilən tədbirdə Milli Məclisin deputatları, rayon icra hakimiyyətinin, hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak etmişlər. Qeyd olunmuşdur ki, 2020-ci il oktyabrın 27-də ra-

yonun Qarayusifli kəndinə, oktyabrın 28-də isə Bərdə şəhərinə olan raket hücumları nəticəsində 26 nəfər həlak ol-

muş, 105 nəfər yaralanmışdır. Raket zərbələri 30-dan artıq mülki infrastruktur obyektinə, 20-dən artıq fərdi yaşayış evinə və 22 nəqliyyat vasitəsinə külli miqdarda ziyan vurmuşdur. Tədbirdə çıxış edənlər həmçinin düşməndən ləyiqli qisas alındığını vurğulamış, şanlı ordumuzun tarixi zəfərindən, ərazi bütövlüyümüzün etibarlı təmin olunmasından danışıqlar.

Sonra iştirakçılar Bərdə terroru qurbanlarının xatirəsinə yaradılmış stendin önünə tər qızılıllar qoymuşlar.

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

ABŞ-nin Dinlərarası Qonşuluq Şəbəkəsinin üzvləri İlahiyyat İnstitutunda olublar

Azərbaycanda səfərdə olan ABŞ-nin Dinlərarası Qonşuluq Şəbəkəsinin üzvlərindən ibarət nümayəndə heyəti Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda (Aİİ) olub.

Aİİ rektoru dosent Aqil Şirinov qonaqlara ölkəmizdə mövcud olan birgə yaşayış ənənəsi, tolerantlıq mühiti barədə məlumat verib. Ali təhsil müəssisəsinin rəhbəri Azərbaycan müxtəlif dinlərin nümayəndələrinin sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşadıklarını vurğulayıb, Azərbaycan dövlətinin ölkədəki ənənəvi dini qurulara daim qayğı ilə yanaşdığını qeyd edib.

A.Şirinov Aİİ haqqında geniş məlumat verib. O, institutda mövcud ixtisaslar, təhsil səviyyələri barədə bəhs edib, Aİİ-də tədrisin məzəhlərləşmə aparıldığını diqqətə çatdırıb.

Dinlərarası Qonşuluq Şəbəkəsinin həmtəsisçisi, Qlobal Məsələlər İnstitutunun prezidenti və Texasdakı Nortvud kilsəsinin baş pastoru Bob Roberts təmsil etdiyi təşkilat haqqında geniş məlumat verib. O, dünyada radikallığın artdığı müasir dövrdə Azərbaycanın tolerantlıq baxımın-

dan müsbət təcrübə yaratdığını söyləyib, bu praktikamın öyrənilməsinin vacib olduğunu bildirdi.

Görüşdə əməkdaşlıq istiqamətləri müzakirə edildi.

Nümayəndə heyətinin tərkibinə Dinlərarası Qonşuluq Şəbəkəsinin həmtəsisçisi, Qlobal Məsələlər İnstitutunun prezidenti və Texasdakı Nortvud kilsəsinin

baş pastoru Bob Roberts, Qlobal Məsələlər İnstitutunun vitse-prezidenti Ceyms Çen, "Microsoft" Korporasiyasının xarici əlaqələr üzrə baş direktoru, dini azadlıq məsələləri üzrə xristian beyin mərkəzi olan Qlobal İştirak İnstitutunun baş elmi işçisi Suheyli Xan Berkli, Daniel Lenqford daxilidirlər.

"Azərbaycan"

ABŞ-də prezidentlik yarışının son həftəsi

Tramp əksər ştatlarda Harrisdən öndədir

ABŞ-də prezident seçkilərinə bir həftə qalmış Donald Tramp Kamala Harrisə olan yarışda fərqi sürətlə aradan qaldırır. Üstünlük, o, hətta əksər əsas ştatlarda liderlik edir.

Respublikaçıların prezidentliyə namizədi Nyu Yorkdakı "Madison Square Garden"də keçirilən böyük mitinqdə bildirdi. Harrisin reytinglərinin davamlı azalması fonunda namizədin qərəhəhi onun reputasiyasının pisləşməsindən ehtiyat edərək, hazırkı Prezident Co Baydeni seçkiqabağı kampaniya tədbirlərindən kənarlaşdırıb. Bu barədə Amerika mediası yazır.

ABŞ-də seçki yarışının son mərhələyə qədəm qoymu. Prezident seçkiləri bir həftə sonra - noyabrın 5-də keçiriləcək. Seçki ölkədə ilin əsas siyasi hadisəsi kimi demək olar ki, bütün dünya ictimaiyyətinin xüsusi diqqətini cəlb edir - ən azı ona görə ki, Vaşinqtonun növbəti dörd il üçün siyasətini müəyyənləşdirəcək.

Cəmi bir neçə ay əvvəl respublikaçı Donald Tramp yarışda mütləq favorit hesab olunurdu. Əvvəlki rəqib - Ağ Evin rəhbəri Co Bayden səhətinə görə və koqnitiv qabiliyyətlərinin aşkar azalması səbəbindən eks-prezidentlə rəqabət aparıbilmədi və ümumi rəy əsasında, iyun debatinə Trampa uduzdu.

Qələbədən sonra eks-prezident hətta iyulun 13-də sui-qəsd cəhdindən də xilas olub və onun reytingi daha da sürətlə yüksəlməyə başlayıb. Hadisədən iki gün sonra Respublikaçı Partiyasının qurultayı keçir-

ilib və gözlənilirdi ki, eks-prezident dövlət başçısı postuna namizəd seçilsin.

Nəticədə Bayden yarışdan çıxdığını elan edib və demokratlar təcili olaraq ona əvəz axtarmalı olublar. Kamala Harris prezidentliyə namizəd kimi irəli sürüldükdən sonra hər şey dəyişib. Baxmayaraq ki, onun namizədliyinin təsdiqindən əvvəl Harris son dərəcə qeyri-populyar və uğursuz seçim hesab olunurdu. Lakin sonradan o, "The Economist", "Ipsos", "ABC News", "The New York Times" və digərlərinin apardığı sorğular da daxil olmaqla, hər bir milli sorğuda Trampı 2-6 faiz üstələdi.

Sentyabrın ortalarından etibarən Tramp reytinglərdə əvvəlki mövqelərini bərpa etməyə başladı. Vitse-prezidentliyə namizədlər Cey Di Vens və Tim Uolts arasında keçirilən debatda ictimaiyyət üstünlüyü Respublikaçı Partiyasının nümayəndəsinə verdi.

"Ipsos" və "The New York Times"-in birgə sorğusu Ağ Evin keçmiş rəhbəri ilə hazırkı vitse-prezident arasında minimal fərqi göstərir - 48 faiz və 49 faiz. "ABC News" Harrisin yarışda 1,4 faiz üstün olduğunu göstərir. Qeyd edək ki, bu sorğuların əksəriyyətində təqribən 2 faizlik səhv olur, ona görə də bəzi hallarda bir namizədin digərindən hər hansı üstünlüyündən danışmaq mümkün deyil. Buna görə hazırda Tramp və Harrisin reytingləri demək olar bərabərdir. Lakin "Polymarket" və "Election Betting Odds" da daxil olmaqla proqnozlaşdırma platformalarında keçmiş prezident təsirli bir liderliyə malikdir.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edilə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmatbuatyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat
6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat
3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat
1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Sağlamlıq turizmi üzrə 200-ə yaxın mütəxəssis Şuşada bir araya gəlib

Oktyabrın 28-29-da Dövlət Turizm Agentliyinin təşkilatçılığı ilə Şuşa şəhərində "Azərbaycan sağlamlıq turizmi konfransı: inkişaf imkanları" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, konfransda Dövlət Turizm Agentliyinin, Prezidentin Xüsusi nümayəndəliklərinin, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin, Səhiyyə Nazirliyinin rəsmiləri, Azərbaycanın, Rusiya, İsveçrə, Çex Respublikası, Malayziya, Qazaxıstanın və digər ölkələrdən mütəxəssislərin iştirakı ilə keçirilib. Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nağıyev sağlamlıq turizmi üzrə zəngin və geniş potensiala malik Azərbaycanın bu sahədə inkişafı ilə bağlı son illərdə bir çox istiqamət üzrə işlər gördüyünü qeyd edib: "Azərbaycanın sağlamlıq turizmi üzrə Naftalan neftinin turizm məhsulu kimi daha da inkişaf etdirilməsi, resursun Avropa və yeni bazarlarda təşviq edilməsi əsas hədəflər sırasındadır. Qarabağ və Şorqi Zəngəzurdə da sağlamlıq turizmi üçün zəngin potensialı özündə ehtiva edir. Bu orazilərdə Türkiyədən olan mütəxəssislərin cəlb edilməsi ilə turizm, o cümlədən sağlamlıq turizmi resurslarının inkişafı üçün əhəmiyyətli addımlar atılmalıdır. Bu istiqamətdə, əlbəttə, Kəlbəcər və onun balneoloji imkanları xüsusilə seçilir. Kəlbəcərdə tu-

rizm inkişafına dair hazırlanmış konsepsiya sonədənkəmlə təklif edilən 5 turizm və rekreasiya zonasından ikisi mineral-termal bulaqlar ətrafında olmaqla sağlamlıq turizmi profiline sahibdir. Həmçinin, Laçın da mineral-termal su resursları ilə zəngin olduğundan müvafiq sağlamlıq turizmi potensialına malikdir. Şuşa şəhərinin hava-rekreasiya imkanları sağlamlıq turizmi üzrə istiqamətlərin inkişafına töhfə verə bilər".

Fuad Nağıyev qeyd edib ki, ölkəmizin sağlamlıq turizmi üzrə imkanlarının regional və beynəlxalq səviyyədə tanıtılması, bu sahədə marketing fəaliyyətinin təşkili, brendin yaradılması Dövlət Turizm Agentliyinin əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirilib. O, çıxışının sonunda dövlətin dəstəyi, ölkə rəhbərliyinin diqqəti və turizm sənayesinin birbaşa iştirakı ilə yaxın illərdə sağlamlıq turizminin inkişafında əhəmiyyətli nəticələr alınacağını əminliyini bildirdi.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Kəlbəcər rayonunda xüsusi nümayəndəsi Bəşir Hacıyev çıxışında zəngin turizm potensialına malik Kəlbəcərdə aparılan bərpə-quruculuq işləri, o cümlədən "İstisu" sanatoriyasının yenidən qurulması haqqında məlumat verib. O, azad edilmiş ərazilərdə beynəlxalq standartlara malik 3 hava limanının olmasının

gələcəkdə Kəlbəcərə xarici turistlərin gəlmələrinə şərait yaradacağını qeyd edərək, konfransda iştirakçıların diqqətinə çatdırıb. Naftalan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Vüqar Novruzov Prezidentin "Sağlamlıq turizminin inkişafında Naftalan neftinin rolunun artırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" sərəncamının dövlət başçısının turizm, sağlamlıq turizminə olan diqqət və qayğısının nəticəsi kimi qiymətləndirib. Bu sərəncamın icrasının Naftalanın sağlamlıq turizm mərkəzi kimi dünyada tanıtılmasına xidmət edəcəyini bildirdi.

Sonra Azərbaycanın sağlamlıq turizm xidməti göstərən hotel və sanatoriyaların haqqında məlumat əks etdirən videoçarx nümayiş olub.

Daha sonra konfrans işini panel sessiyalarla davam etdirib. "Azərbaycan sağlamlıq turizmi mərkəzi kimi: cari vəziyyət və imkanlar" mövzusunda ilk sessiyada beynəlxalq və yerli mütəxəssislər çıxış ediblər. Azərbaycanın təbii ehtiyatlarının global turizm bazarında dəyərləndirilməsi, ölkənin mədəni irsi ilə sağlamlıq turizmini birləşdirən strateji yanaşmaların inkişaf etdirilməsi və mövcud infrastrukturun daha da təkmilləşdirilməsi üzrə planlar müzakirə olub.

Birinci panel sessiya bitdikdən sonra "Sağlamlıq turizmi sənayə sərəngisi: unikal məhsullar" adlı sərəngi açılıb. Qo-

naqlar sərəngilənən məhsullarla tanış olublar.

"Sağlamlıq turizmində global və uğurlu təcrübələr: Azərbaycan üçün təkliflər", "Azərbaycan tibbi turizmi: Gələcəyə baxış və strategiya" adlı panel sessiyalar zamanı isə dünya üzrə uğurlu qazanmış ölkələrin sağlamlıq turizmi təcrübələri ilə yanaşı, onların tətbiq etdiyi texnologiyalar, rəqəmsal innovasiyalar, həmçinin sağlamlıq turizmi xidmətlərinin keyfiyyətini artırmaq üçün istifadə olunan yeni metodlar ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb. Həmçinin Azərbaycanın mövcud resurslarının və təbii müalicəvi ehtiyatlarının düzgün qiymətləndirilməsi məsələsi də müzakirə edildi. İştirakçılar Azərbaycanın zəngin təbii müalicəvi ehtiyatları - Naftalan nefti, müalicəvi palçıqlar, termal sular, o cümlədən tarixi və mədəni irsi, mövcud sağlamlıq infrastrukturuna kimi amillərin dünya bazarında ön çıxarılması üçün yeni imkanları nəzərdən keçiriblər.

Sonuncu sessiyada Azərbaycanın tibbi turizminin inkişafı istiqamətində perspektivlər, strateji yol xəritəsi araşdırılıb, ölkənin global tibbi turizm xəritəsində mövqeyə tutmasına kömək edəcək əsas təşəbbüslər müzakirə olub.

Tədbir çərçivəsində sağlamlıq turizmi və tibbi turizm üzrə işçi qruplarını müzakirələrdə keçirilib.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

539-49-20

"Nəsilədən-Nəsilə" MMC tərəfindən Adil Ənvər oğlu Vəliyevin adına verilmiş Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Ü.Hacıbəyov küçəsində yerləşən binanın blok-G, mərtəbə 9, 366 nömrəli mənzilə aid qarajın 03 mart 2009-cu il tarixli maliyyə arayışı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin kollektivi agentliyin əməkdaşı Hamlet İsmayılova atası SARI İSMAYILOVUN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	vo informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İctimaiyyət şöbəsi - 538-56-60, 434-55-58
Məsəl kitab	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl kitab müavinləri	- 539-44-91,	Fototilləstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisatlıq - 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə
contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4207 Sifariş 2478

Qiyməti 60 qəpik